

Optimalizace daně z příjmu u fyzické osoby

Pavel Michalica

Bakalářská práce
2011

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavel MICHALICA**
Osobní číslo: **M09623**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Optimalizace daně z příjmu u fyzické osoby**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte rešerži literárních pramenů zaměřenou na charakteristiku daně z příjmu u fyzických osob a její optimalizaci.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu stávajícího plnění daňových povinností u sledovaných modelů.
- Na základě provedené analýzy stanovte doporučení pro optimalizaci daňových povinností sledovaných modelů.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika. 5. vyd. Ostrava: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [2] MARKOVÁ, H. Daňové zákony 2011. 19. vyd. Praha: Grada, 2011. 280 s. ISBN 978-80-247-3800-0.
- [3] VANČUROVÁ, A., LACHOVÁ, L. Daňový systém ČR 2010. 10. vyd. Praha: VOX, 2010. 356 s. ISBN 978-80-86324-86-9.
- [4] VYBÍHAL, V. Zdaňování příjmů fyzických osob 2010. 6. vyd. Praha: Grada, 2010. 224 s. ISBN 978-80-247-3426-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 24. června 2011
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. srpna 2011

Ve Zlíně dne 24. června 2011

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
 - bez omezení;
 - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47h Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být již nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pučtovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také zasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účtem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odptřá-li autor takového díla učebnit svolení bez vědného dívodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ústanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12. 8. 2011

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je popsat problematiku daně z příjmů fyzických osob, analyzovat modely poplatníků a navrhnout možnosti optimalizace jejich daňových povinností.

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí. První část je teoretická, v níž je charakterizována problematika daně z příjmů fyzických osob a její optimalizace, a to nejen vzhledem k současné platné legislativě v České republice, ale i v historickém kontextu jejího vývoje a v přístupu k dani z příjmů v zahraničí.

Ve druhé praktické části této bakalářské práce je provedena analýza daně z příjmů u sledovaných modelů poplatníků a doporučeny způsoby optimalizace této daně.

Klíčová slova:

daň z příjmů fyzických osob, daňový bonus, dílčí základ daně, odečitatelné položky, optimalizace daně z příjmů, osvobozené příjmy, poplatník daně, přímá daň, sazba daně, sleva na dani, spolupracující osoba, superhrubá mzda, základ daně.

ABSTRACT

The goal of my bachelor thesis is to describe income tax for individuals, analyze paradigms of tax payers, and to recommend options for the optimization of their tax obligation.

This thesis consists of two parts. First, the theoretical part, is focused on portraying the subject of income tax for individuals and its optimization, in regard to the current legislature in the Czech Republic, as well as to the historical context of its development, and attitude toward income taxes for individuals in other countries.

In the second, practical part of this thesis, there is an analysis of income taxes for certain examples and recommendations for income tax optimization.

Keywords:

income tax for individuals, tax bonus, partial tax base, deductions and exemptions, income tax optimization, nontaxable income, tax payer, direct tax, tax rate, credits, cooperating person, total income, tax base.

Poděkování

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce, paní Mgr. Evě Kolářové, Ph.D., za vedení, cenné rady a čas, který mi věnovala během vypracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Nic není na světě jistého, jen smrt a daně.“

Benjamin Franklin

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CHARAKTERISTIKA DANÍ	12
1.1 STRUČNÁ HISTORIE DAŇOVÝCH TEORIÍ	12
1.2 SOUČASNÁ DAŇOVÁ TEORIE.....	14
1.2.1 Princip prospěchu.....	14
1.2.2 Princip berní způsobilosti.....	14
1.3 FUNKCE DANÍ.....	15
1.3.1 Funkce fiskální.....	15
1.3.2 Funkce alokační.....	15
1.3.3 Funkce redistribuční.....	15
1.3.4 Funkce stabilizační.....	16
1.4 TŘÍDĚNÍ DANÍ.....	16
1.4.1 Třídění podle charakteristiky zdanění.....	16
1.5 OPTIMALIZACE DAŇOVÉ ZÁTĚŽE.....	17
2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	18
2.1 CHARAKTERISTIKA DAŇOVÉHO SYSTÉMU ČR.....	18
2.2 DANĚ Z PŘÍJMŮ.....	19
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČR A JEJÍ OPTIMALIZACE	20
3.1 VYMEZENÍ POPLATNÍKŮ DANĚ.....	21
3.1.1 Daňový rezident.....	21
3.1.2 Daňový nerezident.....	21
3.2 VYMEZENÍ PŘEDMĚTU DANĚ.....	21
3.2.1 Příjmy podléhající zdanění.....	21
3.2.2 Příjmy nepodléhající zdanění.....	22
3.3 ZÁKLAD DANĚ.....	23
3.3.1 Struktura základu daně.....	24
3.4 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A FUNKČNÍ POŽITKY.....	24
3.4.1 Superhrubá mzda.....	24
3.4.2 Příjmy podléhající dani z příjmů ze závislé činnosti.....	25
3.4.3 Příjmy nepodléhající dani z příjmů ze závislé činnosti.....	26
3.5 PŘÍJMY Z PODNIKÁNÍ A JINÉ SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI.....	26
3.5.1 Příjmy z podnikání.....	26
3.5.2 Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti.....	27
3.5.3 Daňové výdaje.....	27
3.5.4 Spolupracující osoby.....	29
3.5.5 Účastníci sdružení.....	29
3.6 PŘÍJMY Z KAPITÁLOVÉHO MAJETKU.....	30
3.7 PŘÍJMY Z PRONÁJMU.....	31
3.7.1 Společné jmění.....	31

3.8	OSTATNÍ PŘÍJMY	31
3.9	SAZBA DANĚ	32
3.10	OPTIMALIZACE DANĚ Z PŘÍJMŮ.....	32
3.10.1	Daňová úspora.....	32
3.10.2	Vyhnutí se dani	33
3.10.3	Daňový únik	33
3.10.4	Osvobozené příjmy	33
3.10.5	Nezdanitelné části základu daně	33
3.10.6	Odečitatelné položky.....	34
3.10.7	Slevy na dani	34
4	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ZAHRANIČÍ	36
4.1	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB VE STÁTECH EU	36
4.2	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V USA	38
II	PRAKTICKÁ ČÁST	40
5	ANALÝZA A OPTIMALIZACE VYBRANÝCH MODELŮ POPLATNÍKŮ	41
5.1	ANALÝZA A DOPORUČENÍ OPTIMALIZACE DAŇOVÝCH POVINNOSTÍ U MODELU A.....	41
5.1.1	Popis výchozí situace	41
5.1.2	Záloha na daň a čistá mzda	42
5.1.3	Výpočet daňové povinnosti pana Adama a provedení ročního zúčtování záloh na daň	43
5.1.4	Zhodnocení daňové povinnosti pana Adama a doporučení její optimalizace	46
5.2	ANALÝZA A DOPORUČENÍ OPTIMALIZACE DAŇOVÝCH POVINNOSTÍ U MODELU B	47
5.2.1	Popis výchozí situace	47
5.2.2	Výpočet daňové povinnosti pana Bedřicha.....	48
5.2.3	Povinné platby zdravotního a sociálního pojištění u OSVČ – pana Bedřicha	50
5.2.4	Výpočet daňové povinnosti manželky pana Bedřicha	51
5.2.5	Zhodnocení daňové povinnosti pana Bedřicha a jeho manželky a doporučení její optimalizace	53
5.3	ANALÝZA A DOPORUČENÍ OPTIMALIZACE DAŇOVÝCH POVINNOSTÍ U MODELU C	54
5.3.1	Popis výchozí situace	54
5.3.2	Výpočet daňové povinnosti pana Cyrila	55
5.3.3	Zhodnocení daňové povinnosti pana Cyrila a doporučení její optimalizace	56
5.4	KRÁTKÉ ZAMYŠLENÍ ZÁVĚREM	57
	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
	SEZNAM TABULEK.....	64
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Tato bakalářská práce se věnuje optimalizaci daně z příjmů fyzické osoby. Toto téma se dotýká každého občana státu, který má zdanitelné příjmy a musí se potýkat s daňovými zákony a formuláři. Praktické využití znalosti této problematiky v běžném životě bylo hlavním důvodem, proč jsem si toto téma vybral.

Celá daňová problematika je vztahem dvou základních subjektů, tj. státu a poplatníka. Každý z nich má své vlastní cíle a ekonomické motivace, které jsou často ve vzájemném protikladu.

Zájem státu a celého veřejného sektoru je dosáhnout plánovaný daňový výběr, zájem poplatníka je svou daňovou povinností, co možná nejvíce legálně snížit, neboli optimalizovat. Tato optimalizace je jádrem i mé bakalářské práce.

V teoretické části bakalářské práce se zaměřím na problematiku daně z příjmů fyzických osob, a to nejen vzhledem k současné platné legislativě v ČR, ale i v historickém kontextu jejího vývoje a v přístupu k dani z příjmů v zahraničí a uvedu možnosti její optimalizace v ČR.

V praktické části budu teoretické poznatky aplikovat u jednotlivých daňových modelů, aby byla prokázána praktická možnost daňové optimalizace příjmů fyzických osob při dané legislativní úpravě.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA DANÍ

Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. [1]

V první kapitole se budu zabývat daněmi a jejich charakteristikou v širším kontextu.

1.1 Stručná historie daňových teorií

Pravidelné veřejné dávky, které odpovídají dnešní dani, vybíral již ve starověku athénský stát počátkem pátého století před naším letopočtem. V roce 428 př. n. l. byla v Athénách zavedena pravidelná přímá daň ze jmění, daň byla progresivní. Čím movitější občan, tím vyšší daň odváděl. Také v bibli se řeší problém placení daní v morální otázce položené Kristu, zda mají Židé platit daň římskému císaři. Na počátku středověku, v době formování nových států a říší, bývali daní zatíženi často jen obyvatelé porobených území. Daň byla chápána jako vazalský příspěvek dobyvateli. V té době se rozvíjí daňový systém založený na pravidelném placení daně. Daň se nejčastěji vyměřovala z nemovitého majetku nebo z odhadovaného výnosu tohoto majetku a kombinovala se s daní z hlavy. [19]

Daňová teorie se rozvíjela v rámci filozofie a náboženských učení ve starověku např. u Aristotela a ve středověku např. u Tomáše Akvinského nebo v Čechách u Tomáše Štítného ze Štítného. [1]

Klasická ekonomie

Prvními novověkými mysliteli, kteří daně zasadili do uceleného ekonomického systému byli především angličtí intelektuálové – tzv. političtí ekonomové, kteří jsou považováni za zakladatele ekonomie jako vědy a to Adam Smith a David Ricardo. Základem jejich úvah byl předpoklad, že svoboda jednotlivce je i východiskem hospodářské teorie a politiky, tzn. hospodářský liberalismus a individualismus. [1]

Adam Smith formuloval čtyři základní daňové kánony vyjadřující základní povahu daně, kterou by měla plnit, tj. zásady spravedlnosti, určitosti, pohodlnosti placení a efektivnosti výběru. [1]

Osobní důchodová daň, která se u nás běžně nazývá daní z příjmů fyzických osob, byla poprvé použita teprve roku 1799 ve Velké Británii (personal income tax) k financování válek proti Napoleonovi. V ostatních vyspělých zemích se tato daň objevila většinou až

koncem 19. a v prvních desetiletích 20. století. V Rakousku-Uhersku byla osobní důchodová daň zavedena od roku 1849. [1]

Neoklasicismus

V poslední třetině 19. stol. dochází v ekonomických teoriích k rozvoji neoklasicismu. Hlavním předmětem zkoumání je rovnováha na dokonale konkurenčním trhu. Neoklasikové jako první použili poptávkových a nabídkových křivek a teorie „přebytku spotřebitele a přebytku výrobce“ k analýze daňového přesunu a dopadu. Neoklasikové ukázali, jak daňové břemeno převyšuje vybranou daň. Toto převýšení je dnes známo jako „nadměrné břemeno zdanění“. [1]

Keynesiánská teorie

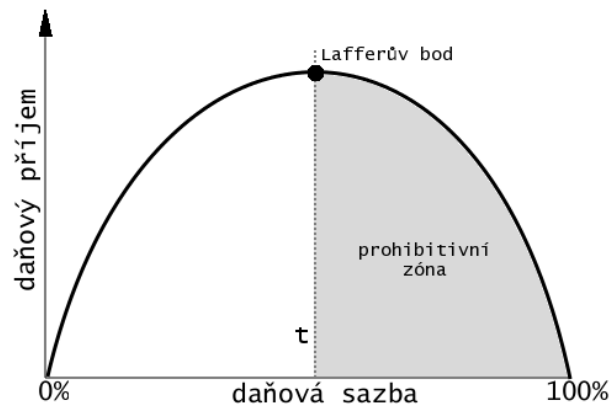
Další významný milník v teorii daní přinesla hospodářská krize na konci 20. let 20. století. Tato krize znamenala otřes pro původní neoklasickou ekonomii a pro ni příznačnou „neviditelnou ruku trhu“. Z této doby pochází teorie Johna Maynarda Keynesa, kterou publikoval roku 1936 v knize „Obecná teorie zaměstnanosti, úroků a peněz“. Rozhodující význam připisuje rozpočtovým opatřením směřujícím jak ke zvýšení efektivní poptávky, tak ke stimulaci nedostatečné investiční činnosti. V rámci těchto opatření je významná úloha daní. Progresivní daně zvyšují sklon ke spotřebě přerozdělením důchodů ve prospěch příjemců nižších důchodů. Progresivní zdanění spolu se systémem sociálního pojištění odčerpává ze soukromého sektoru relativně větší podíl důchodů v době konjunktury než v krizi. Tlumí proto výkyvy v efektivní poptávce soukromého sektoru. Této teorii byla připisována velká část hospodářských úspěchů po 2. světové válce. [1]

Neokonzervatismus

V 60. letech se začíná prosazovat nový ekonomický směr tzv. neokonzervatismus, protože keynesiánská teorie při jejím dlouhodobém aplikování v praxi zvyšuje inflaci. Růst, který měl být deficitním státním financováním trvale udržován, se zastavuje, čímž dochází k tzv. stagflaci. Neokonzervatismus zdůrazňuje zejména důležitost monetární politiky na úkor politiky fiskální. [1]

Novou daňovou teorií zde představuje tzv. „teorie strany nabídky“. Hlavní myšlenkou této teorie je povzbuzení nabídkové strany ekonomiky – oproti keynesiánské stimulaci agregátní poptávky. Tato politika spočívá v posílení váhy nezdaněných důchodů (tj. snížení daňové kvóty) jako hlavního nástroje ekonomické expanze. Snížení daňového zatížení má vést k vyšším úsporám a k jejich přeměně v investice. Teorie strany nabídky v oblasti zdanění

je vyjádřena známou Lafferovou křivkou, která demonstruje závislost daňového výnosu na daňové sazbě. [1]

Obr. 1. Lafferova křivka [23]

1.2 Současná daňová teorie

Současná daňová teorie vychází z poznatků obecné ekonomie a finanční vědy. Odráží se v ní probíhající kontroverze mezi názory neokonzervativními a keynesiánskými. Současná finanční věda chápe daně v jejich propojení s celou ekonomikou a připisuje jim stejné funkce, jaké plní oblast veřejných financí: funkci alokační, redistribuční a stabilizační. [1]

Za hlavní daňové principy, na jejichž základě jsou hodnoceny daňové systémy i jednotlivé daně, jsou považovány: princip prospěchu a princip platební schopnosti. [1]

1.2.1 Princip prospěchu

Chápeme zde daň jako cenu placenou za veřejný statek. Stejně jako u statku privátního porovnává spotřebitel u veřejného statku mezní užítky s cenou a na tomto základě se rozhoduje tak, aby jeho výsledný užitek byl maximální. [1]

Spotřebitel vnímá daň i jako součást výrobku a porovnává mezní užítky s cenou a na tomto základě se rozhoduje, aby jeho výsledný užitek byl i zde maximální. Tento princip se především uplatňuje u poplatků a daní (např. daň silniční, daně majetkové), ale lze ho najít i u jiných daní, kde se prosazuje společně s principem berní způsobilosti. [16]

1.2.2 Princip berní způsobilosti

Princip berní způsobilosti, neboli platební schopnosti vychází především ze zásady rovné oběti či rovné marginální oběti. Výsledné zdanění pak může být progresivní nebo regresivní, neboť záleží na křivkách mezního užítku u jedinců. U daní důchodových je preferována

progrese u jiných daní to může být jiné. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že zdanění může být:

- a) progresivní – je dáno procentuálně (%),
- b) proporcionální – závisí na množství tj. spotřební daně,
- c) regresivní – při větším množství procentuální zdanění klesá.

Daňová praxe se může v jednotlivých regionech a zemích odchylovat od výše nastíněného stavu. Např. v Německu se daňová teorie více blíží k tzv. ekonomice blahobytů. [16]

1.3 Funkce daní

Úloha zdanění vyplývá z hlavních ekonomických funkcí veřejného sektoru. Význam daní, je dán jejich podílem na příjmech veřejných rozpočtů. Tento podíl v ČR dosahuje více než 90 %. [1]

1.3.1 Funkce fiskální

Za nejdůležitější funkci daní se často označuje tzv. fiskální funkce. Rozumí se jí získávání finančních prostředků do veřejných rozpočtů, z nichž jsou pak financovány veřejné výdaje. Fiskální funkce je historicky nejstarší a je obsažena ve všech třech níže uvedených funkcích. [1]

1.3.2 Funkce alokační

Tato funkce se uplatňuje, pokud trh projevuje neefektivnost při alokaci zdrojů. Příčiny tohoto tržního selhání jsou na straně existence veřejných statků, statků pod ochrannou, externalit a nedokonalé konkurence. Alokační funkce znamená buď vložení prostředků tam, kam jich trh málo vkládá, např. do školství, nebo naopak odejmutí prostředků z oblastí, kde jich je příliš mnoho – např. zdanění ekologické. Daně mohou rozvíjet určitou oblast pomocí daňových úlev. [1]

1.3.3 Funkce redistribuční

Úlohou redistribuční funkce je narovnání přílišných disparit vzniklých při fungování tržního prostředí. Veřejné finance a tím jsou myšleny daně, mají za úkol přesunout část důchodů a bohatství směrem od bohatších jedinců k chudším. [1]

1.3.4 Funkce stabilizační

Funkce stabilizační se zaměřuje na zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti a cenové stability. Odpůrci tvrdí, že snaha o stabilizaci je právě tou příčinou, která vyvolává nestabilitu. Je však nesporné, že fiskální systém je schopen ovlivňovat agregátní národohospodářské ukazatele. [1]

1.4 Třídění daní

Daně lze třídit podle řady různých hledisek, např. podle jejich konstrukce, podle toho koho se dotýkají. Základním tříděním daní je třídění podle jejich vazby na vlastní důchod daňového subjektu tj.:

- daně přímé,
- daně nepřímé. [21]

(Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, jakož i pojistné na veřejné zdravotní pojištění, se obvykle v tomto třídění označují jako „ostatní“, ačkoliv svou povahou jsou velmi blízké daním přímým. [21])

1.4.1 Třídění podle charakteristiky zdanění

Podle objektu zdanění můžeme daně rozdělit na:

- daně důchodové,
- daně ze spotřeby,
- daně majetkové,
- daň z hlavy (daň uložená každému občanovi ve stejné výši - prakticky daň za fyzickou existenci jednotlivce – v současnosti se nevyužívá),
- daně výnosové. [21]

Podle charakteru veličiny, z níž se platí daň, se daně rozdělují na:

- daně kapitálové – objektem daně je veličina stavová, obvykle vyjadřující množství, zjištěná k určitému datu, k určitému okamžiku. Mezi tyto daně patří např. daň z nemovitostí, daň dědická a daň darovací,
- daně běžné – uložené na tokovou veličinu, zjištěnou za určitý časový úsek (zdaňovací období). Běžnou daní jsou např. daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty, spotřební daně. [21]

Podle vztahu mezi velikostí základu daně a samotné daně lze daně rozdělit na:

- daně stanovené bez vztahu k daňovému základu (paušální daň, daň z hlavy),
- daně specifické – stanovené podle množství jednotek základu daně, např. spotřební daně a rovněž část daně z nemovitostí stanovená na základě rozlohy, zastavěné či podlahové plochy,
- daně ad valorem – určují se podle ceny základu daně, např. DPH. [21]

Podle vztahu k platební schopnosti lze daně rozdělit na:

- daně osobní,
- daně in rem – jedná se o takové daně, které se platí bez ohledu na platební schopnost poplatníka, např. spotřební daně, daň z nemovitostí. [21]

1.5 Optimalizace daňové zátěže

Optimalizací daňové povinnosti se obvykle rozumí takové jednání daňového subjektu, jímž se snaží minimalizovat svou daňovou povinnost. Dosahuje toho zejména:

- daňovou úsporou, tzn. daňový subjekt využívá všech alternativních možností snížení základu daně a placení daně v rámci platných zákonů (např. volbou vhodných odpisů),
- odložením daně do budoucna, např. využitím daňových rezerv,
- vyhnutím se daním legálním využitím nedostatků v daňových i jiných zákonech, využitím smluv o zamezení dvojího zdanění apod. [20]

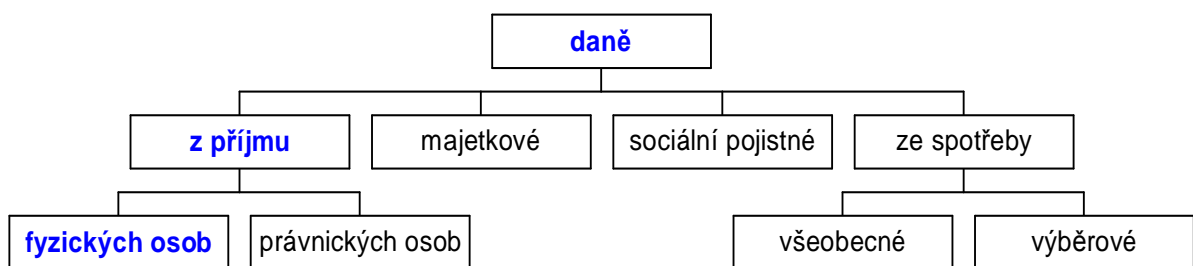
V případě využití nelegálních postupů nelze již hovořit o optimalizaci daňové povinnosti, ale o nelegálním daňovém úniku. Blíže bude problematika optimalizace daně z příjmů řešena v dalších kapitolách. [20]

2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

V této kapitole se zaměřím na daňový systém v České republice, který je spjat s výběrem daní z příjmů fyzických osob a jejich distribucí zpět do společnosti, což se dotýká každého jedince, který se nachází na území České republiky, protože efektivnost výběru daní, její přiměřenost a alokování jejích výnosů zpět do ekonomiky se odráží v příjmech a výdajích každého člověka i v kvalitě služeb, infrastruktury státu a celkové životní úrovni obyvatelstva.

2.1 Charakteristika daňového systému ČR

Každá daň lépe vyhovuje určitým požadavkům a má slabinu ve splnění jiných kritérií. V níže uvedeném schématu jsou daně tříděny podle předmětu zdanění v souladu s tříděním daní podle OECD. [4]

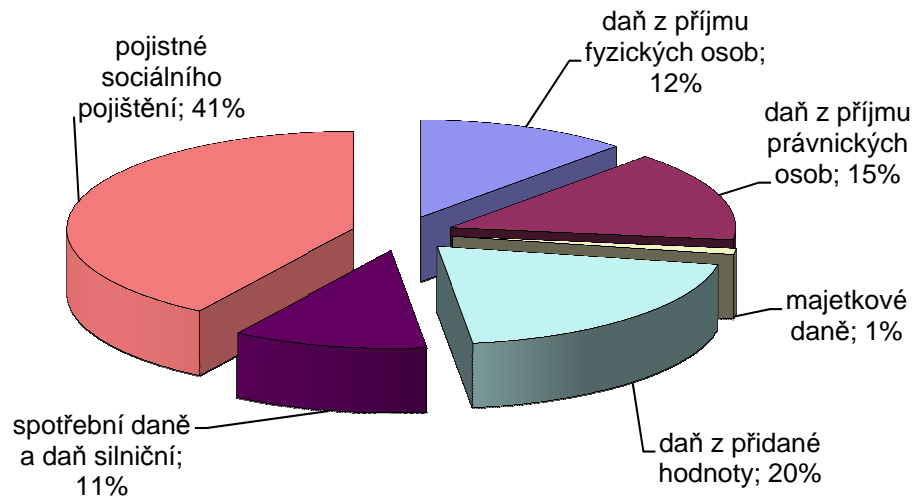
Obr. 2. Schéma daní v daňovém systému ČR [4]

Výnos z daní se skládá z daně z příjmů, daně majetkové, sociálního pojištění a spotřební daně. Ve výše uvedeném schématu je zvýrazněna ta větev daňového systému, na kterou je tato bakalářská práce zaměřena.

Charakteristikou daňového systému je popis daňového mixu. Ten vypovídá o tom, jakému typu daní dává daný stát přednost a jaký naopak potlačuje. Význam jednotlivých druhů daní se nejčastěji měří prostřednictvím podílu výnosu jednoho typu daní na celkovém daňovém výnosu. Podíl daní z příjmů v daňových mixech vyspělých států v posledních desetiletích postupně klesá, a to na úkor zvyšování podílu daní ze spotřeby, od kterých se očekává, že jejich zvyšováním na úkor daní přímých se omezí negativní vliv na ekonomickou aktivitu. [4]

Tento vývoj je zřejmý i v ČR, kdy mezi lety 2007 až 2010 se snížená sazba DPH, zvýšila na dvojnásobek z 5 % na 10 % a podle současné politické konstelace bude tento trend nadále pokračovat.

Daňový mix v českém daňovém systému za rok 2008

Obr. 3. Daňový mix v daňovém systému ČR [4]

2.2 Daně z příjmů

Daně z příjmů jsou dvě, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Výše uvedený graf zobrazuje, že souhrn těchto dvou daní tvoří druhý nejdůležitější rozpočtový příjem. Jejich podíl na celkových daních se postupně snižuje ve prospěch daní nepřímých, jak již bylo zmíněno. [4]

Tento posun je ovlivněn především politickými vlivy na změnu daňových parametrů a také díky objektivnímu poklesu příjmů v době ekonomické krize. [4]

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČR A JEJÍ OPTIMALIZACE

Daň z příjmů fyzických osob řeší zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění dalších předpisů (ZDP).

Fyzické osoby dosahují při své činnosti (ze zaměstnání, podnikání, pronájmu, držby cenných papírů, příležitostných činností atd.) příjmů, které obvykle podléhají povinnosti odvodů části těchto příjmů státu. Tyto povinné odvody lze rozdělit do dvou základních skupin, a to na:

- a) daň z příjmů,
- b) pojistné (zdravotní a sociální). [3]

Obě formy těchto odvodů představují právními předpisy předepsanou povinnost odvést státu část dosaženého příjmů, a to buď samotnou osobou, která těchto příjmů dosáhla nebo prostřednictvím jiné osoby (zaměstnavatele). Jelikož tyto odvody je nutno spočítat vždy ve správné výši, je nutno znát aktuální právní úpravu, která jednotlivé druhy povinných odvodů upravuje. [3]

Daň z příjmů fyzických osob je pravděpodobně nejsložitěji konstruovanou daní v celém daňovém systému. Zdaňovacím obdobím pro fyzické osoby může být (na rozdíl od právnických osob) pouze kalendářní rok, tj. období od 1. 1. do 31. 12. [4], [5]

Daňové přiznání bylo v tomto roce povinností podat a uhradit daň za rok 2010 do 1. 4. 2011, resp. do 1. 7. 2011, pokud podával daňové přiznání daňový poradce.

Dani z příjmů fyzických osob podléhají veškeré zdanitelné příjmy jednotlivců – jedná se tedy o universální daň. Tato daň, je velmi citlivá na politickou konstelaci v dané zemi. Požaduje se po ní, aby byla prostředkem redistribuce důchodů od bohatších k sociálně potřebným, a zároveň má ovlivňovat chování poplatníka žádoucím směrem (např. pomocí daňových slev). Redistribuční efekty této daně se v posledních letech dramaticky mění. V současnosti slouží spíše než k přesunu od bohatších k chudším, k přerozdělování příjmů od zaměstnanců k těm, u kterých převažují jiné druhy příjmů (zejména příjmy z podnikání). [4]

3.1 Vymezení poplatníků daně

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob dělíme do dvou skupin, na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. [4]

3.1.1 Daňový rezident

Poplatníkem – daňovým rezidentem je fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržuje – tzn. pobývá zde alespoň 183 dnů v kalendářním roce. Daňová povinnost se vztahuje i na příjmy ze zdrojů v zahraničí. [11]

3.1.2 Daňový nerezident

Poplatníkem – daňovým nerezidentem (cizozemcem) je fyzická osoba, která nemá bydliště na území České republiky, ani se zde obvykle nezdržuje. Vztahuje se na něj daňová povinnost pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky – tzn. poplatník má pouze omezenou daňovou povinnost. [11]

3.2 Vymezení předmětu daně

3.2.1 Příjmy podléhající zdanění

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- a) Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6):
 - příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru,
 - příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností,
 - odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob. [10]
- b) Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7):
 - příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
 - příjmy ze živnosti,
 - příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
 - podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku. [10]
- c) Příjmy z kapitálového majetku (§ 8):
 - příjmy z kapitálového majetku, pokud nejde o podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku (ty patří do § 7) a příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru (ty

patří do § 6). Jsou to např. podíly na zisku (dividendy) z majetkového podílu, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem a z penzijního pojištění, plnění ze soukromého životního pojištění, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček. [10]

d) Příjmy z pronájmu (§ 9):

- příjmy z pronájmu, pokud nepatří mezi příjmy podle § 6 až 8. Jsou to např. příjmy z pronájmu nemovitostí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí) a příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu (ty patří do § 10). [10]

e) Ostatní příjmy (§ 10):

- jsou to např. příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí, přijaté výživné a důchody, výhry v loteriích, ceny z veřejných soutěží. [10]

Příjmem se také rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený směnou. Nepeněžní příjem se oceňuje podle zvláštního právního předpisu, pokud tento zákon nestanoví jinak. [2]

Pro každého poplatníka je důležité přesně zařadit každý jednotlivý příjem do jedné z výše popsaných skupin příjmů. Nesprávné zařazení příjmů může vést k chybám ve stanovení základu daně a daňové povinnosti poplatníka a tím se vystavit sankčnímu postihu. [5]

3.2.2 Příjmy nepodléhající zdanění

Zákon č. 586/1992 Sb. dále uvádí příjmy, které nejsou předmětem daně:

- a) příjmy získané nabytím akcií a podílových listů dle zvláštního právního předpisu,
- b) úvěry a půjčky, kromě výjimek uvedených v tomto zákoně,
- c) příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů,
- d) příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva, kterou je ČR povinná uhradit,
- e) příjem plynoucí poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 2, který vypomáhá s domácími pracemi v zahraničí, nebo poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 3, který vypomáhá s domácími pracemi v České republice, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au-pair),
- f) příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele,

- g) příjem plynoucí z vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením majetku podle velikosti jejich podílů, příjmy z vypořádání společného jmění manželů atd.[2]

3.3 Základ daně

Všechny příjmy jsou rozděleny do pěti dílčích základů daně a v každé části jsou stanovena specifická pravidla pro jeho výpočet. [4]

Tab. 1. Základ daně z příjmů fyzických osob [4]

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na statní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem
= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
Příjmy z pronájmu
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z pronájmu (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
Příjmy z kapitálového majetku
= dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku
Ostatní příjmy
- výdaje na dosažení příjmů (podle druhů příjmů do výše daného druhu příjmů)
= dílčí základ daně ostatní příjmy

Příjmy se vždy sníží o výdaje, které jsou prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, případně se uplatní daňové paušály. Pouze u příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a u příjmů z pronájmu je možné jít do záporu (jedná se o tzv. daňovou ztrátu). Tuto daňovou ztrátu může poplatník uplatnit i v následujících zdaňovacích obdobích (nejdéle však v 5-ti zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po zdaňovacím období, za kterého se daňová ztráta vyměřila). U každého z těchto příjmů se

počítá základ daně zvlášť (použijí se jednotlivé přílohy k přiznání k dani z příjmů), jde o tzv. dílčí základy daně (DZD), tyto dílčí základy se následně sečtou a vypočte se ze základu daně daňová povinnost. [11]

Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, které jsou zdaněny zvláštní sazbou daně (§ 36) ze samostatného základu daně. [11]

3.3.1 Struktura základu daně

První dva dílčí základy daně zahrnují příjmy plynoucí z činnosti, a to zpravidla soustavné. Další dílčí základy daně zahrnují příjmy plynoucí z majetku. V posledním dílčím základu jsou všechny ostatní druhy příjmů. [4]

3.4 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Tento příjem je definován jako:

„Příjem ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského a obdobného poměru, v němž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu (rozuměj zaměstnavatele) je povinen dbát příkazů plátce.“ Vančurová [4]

Z hlediska daňového výnosu je nejdůležitějším z níže uvedených dílčích základů daně dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků podle § 6 ZDP. Nejméně dvě třetiny výnosu z příjmů fyzických osob připadají na zálohy na daň sražené z příjmů ze závislé činnosti. Proto je věnována zvýšená pozornost, aby tyto příjmy skutečně dani podlely. Podle statistických dat příjem ze závislé činnosti je nejvýznamnější příjem domácností, neboť se v rámci něho zdaňují mzdy a platy. Platí také zásada, že základ daně z příjmů fyzických osob nemůže být nižší, než dílčí základ daně ze závislé činnosti a funkčních požitků. Tím je řečeno, že od dílčího základu daně ze závislé činnosti a funkčních požitků nelze odečítat ztráty z jiných dílčích základů daně. [4]

Z těchto příjmů odvádí zaměstnavatel jako plátce daně zálohu na daň nebo přímo daň za svého zaměstnance (poplatníka) správci daně.

3.4.1 Superhrubá mzda

Základem daně z příjmů ze závislé činnosti je tzv. superhrubá mzda (SHM). Stanovuje jí ustanovení § 6 odst. 13 ZDP, jako základ daně z příjmů při výpočtu záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, tedy „daně ze mzdy“ u zaměstnanců. SHM je tak definována jako hrubá mzda pracovníka zvýšená o sociální (25 % z hrubé mzdy) a zdra-

votní (9 % z hrubé mzdy) pojištění, které je povinen zaměstnavatel za zaměstnance odvádět. [15]

Jedná se o poměrně unikátní a zbytečně komplikovaný výpočet daně ze mzdy, kterou prosadili pravicoví politici. Zdůvodnění při prosazení této úpravy byl politický záměr, ukázat veřejnosti, jaké jsou skutečné náklady zaměstnavatele na pracovní sílu.

Dalším zvláštním efektem tohoto typu zdanění je iluze, že daň z příjmu ze závislé činnosti je 15 %, ve skutečnosti je cca 21 %, pokud jí porovnáme se standardní daní ze mzdy. [18]

Kromě daně ze superhrubé mzdy, zaměstnanec ještě sám odvádí ze své hrubé mzdy 6,5 % na sociální zabezpečení a 4,5 % na zdravotní pojištění, jako povinnou platbu. [4]

Tab. 2. Vývoj sazeb daně z příjmů fyzických a právnických osob v ČR [18]

Vývoj sazeb daně z příjmů fyzických a právnických osob v ČR		
rok	fyzické osoby	právnické osoby
1993	15 – 47 %	45 %
1994	15 – 44 %	42 %
1995	15 – 43 %	41 %
1996	15 – 40 %	39 %
1997	15 – 40 %	39 %
1998	15 – 40 %	35 %
1999	15 – 40 %	35 %
2000	15 – 32 %	31 %
2001	15 – 32 %	31 %
2002	15 – 32 %	31 %
2003	15 – 32 %	31 %
2004	15 – 32 %	28 %
2005	15 – 32 %	26 %
2006	12 – 32 %	24 %
2007	12 – 32 %	24 %
2008	21 %*	21 %
2009	21 %*	20 %
2010	21 %*	19 %

* Sazba daně je 15 % tzv. superhrubé mzdy, ve skutečnosti je cca 21 %.

3.4.2 Příjmy podléhající dani z příjmů ze závislé činnosti

Jedná se především o následující příjmy:

- a) příjmy ze současného nebo dřívějšího poměru – pracovního, služebního, členského, obdobného,
- b) příjmy za práci – členů družstev, spolupracovníků a jednatelů spol. s r.o., komandistů komanditní společnosti, likvidátorů,

- c) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- d) příjmy poplatníka, které mu plynou v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost,
- e) příjem z mezinárodního pronájmu pracovní síly vyplácený tuzemskou fyzickou nebo právnickou osobou (rezidentem ČR), považovanou za zaměstnavatele. [5]

Dále jsou to příjmy pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok nebo nikoliv, nebo zda je dostává zaměstnanec nebo osoba, na kterou přešlo příslušné právo, jsou vyplaceny nebo připisovány k dobru nebo spočívají v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance. [5]

3.4.3 Příjmy nepodléhající dani z příjmů ze závislé činnosti

Jedná se především o následující příjmy:

- a) příjmy vyňaté – jedná se především o náhrady cestovních výdajů do výše zákonných limitů či maximálních hranic jejich rozpětí, zaměstnavatelem poskytnuté pracovní pomůcky a pracovní oděvy,
- b) příjmy osvobozené – jedná se především o nepeněžitá plnění v rámci vyjednaných sociálních a pracovních podmínek zaměstnanců. Často se to také nazývá zaměstnaneckým benefitem (např. nealkoholické nápoje, závodní stravování apod.). [4]

3.5 Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Druhým nejvýznamnějším příjmem fyzických osob jsou příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti podle § 7 ZDP. Příjmy z podnikání jsou takovým druhem příjmů, které provádí podnikatel vlastním jménem a na vlastní účet. Tyto příjmy se dělí na:

3.5.1 Příjmy z podnikání

Jedná se především o následující příjmy:

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství – dosahované podnikatelem,
- b) příjmy ze živnosti – příjmy fyzických osob, které podnikají dle živnostenského zákona,
- c) příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů – např. lékaři, advokáti, daňoví poradci atd.,

- d) podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku. [2], [4]

3.5.2 Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti

Jedná se především o následující příjmy:

- a) příjmy z užití nebo poskytnutí průmyslového a jiného duševního vlastnictví a autorských práv – není třeba mít vždy zvláštní oprávnění, ale vždy platí, že se jedná o podnikání např. autorské honoráře, příjmy za literární díla, příjmy za průmyslová práva atd.
- b) příjmy z výkonu nezávislého povolání – včetně příjmů soudních znalců, tlumočnicků, rozhodců, profesionálních sportovců atd.
- c) příjmy z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu. [2], [4]

Za příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti se dále považují příjmy z pronájmu majetku vloženého do obchodního majetku poplatníka a příjmy plynoucí z veškerého nakládání s majetkem vloženým do obchodního majetku poplatníka, včetně prodeje cenných papírů. Za příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti jsou pokládány rovněž příjmy spolupracujících osob. [5]

3.5.3 Daňové výdaje

Daňové výdaje jsou výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, o které si může poplatník snížit příjmy pro výpočet základu daně. Pravidla pro uplatnění výdajů jsou definována velmi podrobně, jako u daně z příjmů právnických osob. [4]

Rozhodne-li se poplatník výdaje prokazovat, může využít výsledek hospodaření z účetnictví, a tedy stanovit dílčí základ daně téměř stejně jako právnická osoba, anebo vykazovat výdaje jednodušeji prostřednictvím daňové evidence. [4]

Jestliže fyzická osoba nechce prokazovat výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů dle skutečně prokázané výše má možnost využít paušální výdaje tj. procentem z příjmů. Poplatníkovi, pokud provozuje podnikatelskou činnost bez zaměstnanců nebo spolupracujících osob, u něhož roční výše těchto příjmů v bezprostředně předcházejících 3 zdaňovacích obdobích nepřesáhla 5 000 000 Kč, není účastníkem sdružení, které není právnickou oso-

bou, může správce daně stanovit (na žádost poplatníka podanou nejpozději do 31. ledna běžného zdaňovacího období) daň paušální částkou. [2]

Způsob stanovení výdajů, tj. paušální nebo prokázané se vztahuje vždy na veškeré příjmy v daném dílčím základu, tzn. nelze u příjmů z živnosti využít prokázané výdaje a u příjmů z převodu využít paušál. Možnost paušalizovat výdaje je privilegium určené jen fyzickým osobám. [2], [4]

Výdaje uplatněné paušálem z příjmů:

- a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a živností řemeslných,
- b) 60 % z příjmů ze živnosti s výjimkou příjmů ze živností řemeslných,
- c) 40 % z příjmů z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (např. autorská práva),
- d) 30 % z příjmů z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku. [2]

Tato metoda stanovení výdajů je velmi jednoduchá a často využívaná. V poslední době se opět uvažuje o změně sazeb těchto paušálů – tzn. jejich snížení, aby se zvýšil příjem státního rozpočtu.

Mezi konkrétními daňovými výdaji podle § 24 ZDP lze uplatnit:

- a) odpisy hmotného majetku, rezervy a opravné položky,
- b) příspěvky právnickým osobám s povinným členstvím,
- c) pojistné hrazené poplatníkem, pokud souvisí s příjmem,
- d) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- e) výdaje na provoz vlastního zařízení sloužícího k ochraně životního prostředí,
- f) nájemné podle uvedených právních předpisů, daň z převodu nemovitostí,
- g) výdaje na pracovní a sociální podmínky, péči o zdraví a zvýšený rozsah doby odpočinku v souvislosti s péčí o zdraví a vzdělání zaměstnanců,
- h) provoz vlastního stravovacího zařízení, výdaje (náklady) na pracovní cesty,
- i) škody vzniklé v důsledku živelných pohrom atd. [2]

Proti tomuto výše uvedenému výčtu stojí výdaje podle § 25 ZDP, které se zakazuje nebo omezuje uplatnit, jako daňově uznatelné výdaje:

- a) odpisy hmotného majetku, kromě uvedených v § 24 ZDP,
- b) stravné, odměny členů statutárních orgánů, vyplacené podíly na zisku,
- c) reklamní předměty, reprezentace,

- d) pořízení dlouhodobého hmotného majetku a technické zhodnocení,
- e) zůstatková cena hmotného majetku,
- f) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem,
- g) nájemné, leasing, úroky z úvěrů a půjček, cenné papíry, směnky,
- h) daně, škody, likvidace zásob, rezervy a opravné položky,
- i) výdaje na pracovní a sociální podmínky, péči o zdraví, zvýšený rozsah doby odpočinku zaměstnanců,
- j) smluvní pokuty, úroky z prodlení, poplatky z prodlení, penále a jiné sankce ze závazkových vztahů, jen pokud byly zaplacený apod. [2], [12]

3.5.4 Spolupracující osoby

Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti a výdaje s nimi související lze rozdělit na manžela nebo jiného člena domácnosti, dosahuje-li poplatník příjmů z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti za jejich spolupráce. [4]

Podle § 13 ZDP lze za spolupráce druhého z manželů výdaje rozdělit tak, aby podíl připadající na spolupracujícího manžela (manželku) nečinil více než 50 %; přitom částka připadající na spolupracujícího manžela (manželku), o kterou příjmy přesahují výdaje, smí činit nejvýše 540 000 Kč při spolupráci po celé zdaňovací období nebo 45 000 Kč za každý i započatý měsíc této spolupráce. [2]

V ostatních případech spolupráce manžela (manželky) a ostatních osob žijících v domácnosti s poplatníkem, tak, aby jejich podíl na společných příjmech a výdajích činil v úhrnu nejvýše 30 %; přitom částka smí činit nejvýše 180 000 Kč při spolupráci po celé zdaňovací období nebo 15 000 Kč za každý i započatý měsíc spolupráce. [2]

3.5.5 Účastníci sdružení

Podle § 12 ZDP příjmy dosažené poplatníky při společném podnikání nebo společné jiné samostatné výdělečné činnosti na základě smlouvy o sdružení a výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů se rozdělují mezi poplatníky rovným dílem, není-li ve smlouvě o sdružení stanoveno jinak. Pokud nejsou příjmy a výdaje rozděleny mezi účastníky sdružení rovným dílem, mohou účastníci sdružení uplatnit výdaje na ně připadající pouze v prokázané výši. [2]

3.6 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku upravuje § 8 ZDP. Jedná se až na drobné výjimky o příjmy z držby finančního majetku, tj. běžné a nikoliv kapitálové příjmy, které nemají povahu příjmů ze závislé činnosti, ani nejsou příjmy v podobě podílů společníků v.o.s. a komplementářů k.s. na zisku. Takové příjmy jsou považovány za příjmy z kapitálového majetku, i když plynou z majetku pořízeného z prostředků v obchodním majetku. V rámci příjmů z kapitálového majetku nelze uplatnit žádné výdaje. [4], [5]

U příjmů z kapitálového majetku se uplatňují dva režimy zdanění a to:

- a) příjmy vstupující do dílčího základu daně zdaňovaného v přiznání k dani z příjmů fyzických osob,
- b) příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR tvoří samostatný základ daně a zdaňují se srážkou u zdroje. [5]

Ad a) V daňovém přiznání se zdaňují následující příjmy:

- úroky z vkladů na běžných účtech, které jsou určeny k podnikání,
- úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček,
- úroky a poplatky z prodlení,
- úrokové a jiné výnosy z držby směnek podle právních předpisů,
- úrokové příjmy z držby cenných papírů, z vkladů na vkladních knížkách apod., plynou-li ze zdroje na území ČR a poplatník je má zahrnutý v obchodním majetku. [5]

Ad b) Zvláštní sazbou daně podle § 36 ZDP se zdaňují pouze příjmy z kapitálového majetku se zdrojem v ČR. Výběr srážkové daně ve výši 15 % provádí plátce daně. Srážková daň se odvádí v měsíčních intervalech. Povinnost srazit daň nastává zpravidla dnem vyplacení nebo připsání příjmů ve prospěch poplatníka. Samostatné základy daně tvoří u fyzických osob zejména následující druhy příjmů:

- podíly na zisku kapitálových společností a družstev a dividendy,
- úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů, dluhopisů, ze směnek, z vkladního listu vystaveného bankou apod.,
- podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání,
- úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, na bankovních účtech, které podle podmínek banky nejsou určeny k podnikání,

- dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem atd. [5]

3.7 Příjmy z pronájmu

Tento dílčí základ daně upravuje § 9 ZDP a zahrnuje příjmy z pronájmu nemovitostí, bytů nebo jejich částí, nebytových prostor a dále z pronájmu movitých věcí – pokud není jen příležitostný. Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Výdaje může poplatník též uplatnit paušálem ve výši 30% z příjmů. Zvolený způsob uplatňování výdajů musí opět použít u všech příjmů v tomto dílčím základu daně. [4]

Příjmem se zde rozumí i nepeněžitě plnění např. oprava pronajatého domu nájemcem za stanovenou sumu, jako část naturální platby vlastníkovi. [4]

3.7.1 Společné jmění

Pokud majetkové příjmy tzn. příjmy z kapitálového majetku, z pronájmu, z ostatních příjmů plynou ze společného jmění, musí být vždy zdaňovány jen u jednoho poplatníka. Manželé se mohou rozhodnout, kdo příjmy z jejich společného jmění zdaní. [4]

3.8 Ostatní příjmy

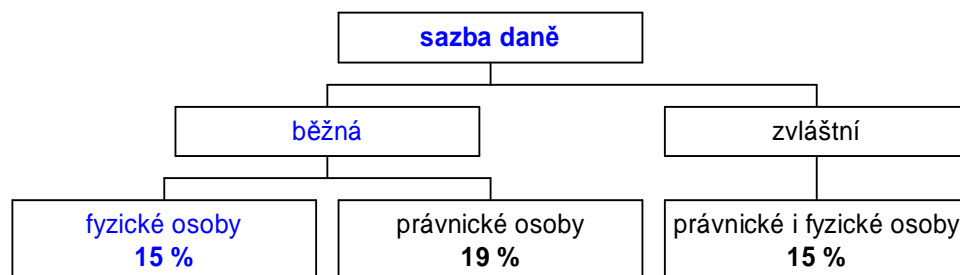
Problematiku daňové povinnosti u ostatních příjmů upravuje § 10 ZDP. Do tohoto dílčího daňového základu daně patří ostatní příjmy, které nebyly zachyceny v předchozích dílčích základech a tvoří samostatné základy daně. Jsou to především příležitostné příjmy zahrnující:

- a) příjmy z prodeje nemovitostí a movitých věcí (pokud nejsou od daně osvobozeny),
- b) příjmy ze zemědělské výroby, pokud se nejedná o podnikání,
- c) příjmy z prodeje cenných papírů,
- d) přijaté výživné nebo důchod, pokud se nejedná o výživné nebo důchod dle zákona.
- e) nahodilé příjmy, které nejsou považovány za podnikání, ani definovány jako samostatná výdělečná činnost. [13]

Jestliže všechny tyto příležitostné příjmy ve svém souhrnu za zdaňovací období nepřesáhnou částku 20 000 Kč, jsou od daně osvobozeny. Tyto příjmy lze snížit o prokázané výdaje nutné k jejich dosažení. Paušál není možné uplatnit u těchto příjmů. Jedinou výjimkou jsou příjmy ze zemědělské výroby, u kterých lze uplatnit výdajový paušál ve výši 80 % z příjmů. [13]

3.9 Sazba daně

Podle § 16 ZDP činí daň z příjmů 15 % ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně (§ 15) a o odčitatelné položky od základu daně (§ 34) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů. [2]

Obr. 4. Schéma sazeb daní z příjmů [4]

3.10 Optimalizace daně z příjmů

Minimalizace a optimalizace daňové povinnosti je racionálním ekonomickým chováním daňového subjektu. Stát s tímto chováním nejen počítá, ale snaží se ho i využít k tomu, aby nasměroval aktivitu daňového subjektu žádoucím směrem. Prostřednictvím využití tohoto úsilí lze plnit alokační funkci daní. [4]

Tab. 3. Výpočet daně z příjmů fyzických osob [4]

Struktura výpočtu daně z příjmů fyzických osob	
Kč	základ daně
-	nestandardní odpočty (nezdanitelné části základu daně)
=	základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky korun dolů)
x	sazba daně (15 %)
=	částka daně před slevami
-	standardní slevy na dani
=	daň po slevách (daňový bonus)

3.10.1 Daňová úspora

Prvním stupněm minimalizace daňových povinností je využívání daňových úspor. Daňová úspora vzniká tím, že daňový subjekt využívá možnosti snížení základu daně. Prostor pro dosahování daňových úspor souvisí s daňovým výdajem. Část daňových úspor má charakter odložené daně do budoucnosti např. vytvářením rezerv. [4]

3.10.2 Vyhnutí se dani

Dalším stupněm v možnostech minimalizace daňové povinnosti je vyhnutí se dani. Tato činnost představuje úsilí najít skuliny ve stylizaci daňových zákonů zákonodárcem nezamýšlených, které umožní daň si snížit. Toto jednání není trestné, avšak je morálně problematické, protože zvyšuje nepřímo daňové zatížení všech ostatních poplatníků daně a porušuje tak daňovou spravedlnost. [4]

3.10.3 Daňový únik

Posledním stupněm možné minimalizace daňové povinnosti je daňový únik, který představuje protiprávní jednání daňového subjektu s cílem neoprávněně snížit velikost daňové povinnosti. Daňové úniky omezují předpokládaný daňový výnos a jsou jedním z faktorů vzniku tzv. šedé ekonomiky. [4]

Každý civilizovaný stát zaměřuje svoje úsilí na boj s velkými daňovými úniky, protože se nejedná jen o zkrácené fiskální příjmy, ale i o celkovou politickou, sociální a etickou atmosféru ve společnosti. Prostředky z těchto daňových úniků často slouží jako zdroj financování kriminálních skupin, proto ztráta z tohoto daňového úniku se tím pro společnost dále násobí.

3.10.4 Osvobozené příjmy

Osvobození od daně z příjmů fyzických osob se týká více než 50 druhů příjmů a je mezi nimi celá řada výjimek. Objemově nejdůležitější podíl mezi nimi zaujímají příjmy sociální. [4]

3.10.5 Nezdánitelné části základu daně

Základ daně můžeme snížit o položky, které jsou ze zákona nezdanitelné. Podrobný popis všech těchto částek je v § 15 ZDP. Mezi nejvíce využívané patří:

- a) dary - jejich hodnota musí přesáhnout 2 % ze základu daně nebo činit alespoň 1000 Kč, v úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně; hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce se oceňuje částkou 2000 Kč,
- b) úroky zaplacené ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru poskytnutého na bytové potřeby - max. ve výši 300 000 korun ročně,

- c) příspěvky zaplacené poplatníkem na penzijní připojištění se státním příspěvkem - částka, kterou lze odečíst ze základu daně se rovná celkově zaplaceným příspěvkům sníženým o 6000 Kč, max. výše činí 12 000 Kč ročně,
- d) příspěvky zaplacené poplatníkem na životní pojištění - doba trvání smlouvy musí činit min. 5 let, nárok na čerpání je svázán s dosažením 60-ti let věku, min. pojistná částka je stanovena na 40 000 Kč pro pojistnou dobu do 15-ti let a nad 15 let musí být pojistná částka min. 70 000 Kč, odečíst ze základu daně lze v úhrnu max. 12 000 Kč ročně,
- e) členské příspěvky zaplacené ve zdaňovacím období členem odborové organizace odborové organizaci, poplatník může odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, s výjimkou příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně, maximálně však do výše 3000 Kč za zdaňovací období,
- f) úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání - nejvýše do částky 10 000 Kč ročně u zdravotně postiženého 13 000 Kč, těžce zdravotně postiženého až 15 000 Kč. [11]

3.10.6 Odečitatelné položky

Základ daně můžeme dále snížit o položky odečitatelné od základu daně. Tyto položky jsou uvedeny v § 34 ZDP. Jde například o daňovou ztrátu nebo výdaje na realizaci projektů výzkumu a vývoje nebo vypořádání podílů oprávněným osobám. [11]

3.10.7 Slevy na dani

Od roku 2006 standardní absolutní slevy na dani nahradily standardní odpočty od základu daně. Kromě toho se dále využívají slevy při zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Kategorizace slev je uvedena v následujícím schématu. [4]

Obr. 5. Schéma slevy na dani z příjmů fyzických osob [4]

Tyto slevy mají sociální funkci a ve většině případů se musí prokázat splnění zákonem stanovených podmínek pro jejich obdržení.

Standardní slevy lze rozdělit do dvou skupin:

- a) slevy, které poplatník uplatňuje sám na sebe,
- b) slevy na vyživované osoby, jež poplatník uplatňuje na některého ze členů domácnosti. [4]

Slevu na manželku nebo manžela je možné uplatnit, pokud tato osoba žije s poplatníkem a nemá vlastní příjem vyšší než 68 000 Kč za zdaňovací období.

Sleva na dítě může vést až tzv. daňovému bonusu, je-li zvýhodnění na vyživované dítě vyšší než daňová povinnost vypočtena podle ZDP, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 52 200 Kč ročně. Nárok na bonus má nárok poplatník, který dosáhl alespoň 6 násobku min. mzdy. [2]

Jedná-li se o dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se na toto dítě částka slevy na dani na dvojnásobek tj. 23 208 Kč. Maximální strop pro uplatnění bonusu zůstává zachován. [2]

Uplatnění daňového zvýhodnění na dítě se může uplatňovat max. do jeho 28 let za splnění podmínek uvedených v ZDP. Za stejné zdaňovací období může uplatnit daňové zvýhodnění vždy jen jeden z poplatníků společně žijících v domácnosti. Dítě může mít po dobu studia vlastní příjem. Nárok na daňové zvýhodnění není výší jeho příjmu omezen. [5]

Tab. 4. Sociální standardní slevy na dani [2], [4]

Sociální standardní slevy na dani			
Druh slevy:	2007	2010	2011
základní	7 200 Kč	24 840 Kč	23 640 Kč
Na invaliditu poplatníka:			
<i>na invaliditu 1. a 2. stupně</i>	1 500 Kč	2 520 Kč	2 520 Kč
<i>na invaliditu 3. stupně</i>	3 000 Kč	5 040 Kč	5 040 Kč
<i>držitel průkazu ZTP/P</i>	9 600 Kč	16 140 Kč	16 140 Kč
<i>pro studenta</i>	2 400 Kč	4 020 Kč	4 020 Kč
Slevy na vyživovanou osobu (pokud je držitelem průkazu ZTP/P tak platí dvojnásobek uvedené slevy):			
<i>na manžela(ku)</i>	4 200 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
<i>na nezaopatřené dítě</i>	6 000 Kč	11 604 Kč	11 604 Kč
Celková orientační suma slev:	33 900 Kč	89 004 Kč	87 804 Kč

4 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ZAHRANIČÍ

Tuto kapitolu jsem zařadil proto, aby bylo možné se na domácí přístup k DPFO podívat v širším kontextu a s náležitým odstupem, tzn. z pohledu výběru daní v zahraničí. Způsob jak k výběru daně z příjmů fyzických osob přistupují jiné státy (pro nás relevantní) nebudu zevrubně popisovat, jen uvedu základní data pro ČR a tyto státy charakteristické.

Takto provedeným srovnáním se dá lépe zhodnotit a charakterizovat domácí situace v oblasti DPFO v celoevropském resp. světovém kontextu. Můžeme si pak odpovědět na otázku, jak jsou naše daňové sazby nastavené v porovnání s okolními státy?

4.1 Daň z příjmů fyzických osob ve státech EU

Česká republika

Rovná daň 15 %; česká specialita superhrubá daň. Její efektivní srovnatelná sazba se světovým průměrem je cca 21 %. Míra zdanění činila před vládními reformami 36,1% HDP a byla 11. nejnižší v evropské sedmadvacítce. V roce 2009 státní dluh představoval 35,3 % HDP v roce 2010 to bylo podle Eurostatu 38,5% HDP a je zatím hluboko pod evropským průměrem. Životní úroveň je druhá nejvyšší mezi postkomunistickými zeměmi (80 % průměru EU). [6], [8], [18]

Slovensko

Rovná daň 19%, celkové státní příjmy (33,1 % HDP). Státní dluh na nízké úrovni 41 % HDP. HDP činí ale jen 71 % průměru EU. [6]

Německo

Země hlásící se k sociálnímu tržnímu hospodářství. HDP na obyvatele na úrovni 116 % průměru EU. V roce 1995 to přitom bylo 129 %. Státní dluh vzrostl z 55,6 % HDP v roce 1995 současných 83,2 %. Státní příjmy činí 43,3 % HDP, nejnižší sazba daně 14 %, nejvyšší 47,5 %. [6], [8]

Rakousko

Státní příjmy na úrovni evropského průměru 48,3 % HDP. Nejnižší sazba daně 36,5 %, nejvyšší 50 %. HDP na obyvatele činí 122 % průměru EU. Státní dluh lehce nadprůměrný 72,3 % HDP. [6], [8]

Dánsko

Země s nejvyšším daňovým zatížením v EU, státní příjmy 55,3 % HDP. Nejnižší sazba

daně 38,6 %, nejvyšší 59 %. Nízký státní dluh 43,6 % HDP. Vysoká životní úroveň HDP ve výši 36 500 eur na obyvatele tzn. 118 % průměru EU. [6], [8]

Rumunsko

Nízké státní příjmy 34,3 % HDP. Rovná daň jako v drtivé většině postkomunistických zemí: 16 %. Nízké zadlužení 30,8 % HDP. Životní úroveň druhá nejnižší v EU 45 % unijního průměru (5400 eur). [6], [8]

Bulharsko

Je státem v rámci EU s minimálním daňovým zatížením a tím i daňovými příjmy. Bulharsko má nejnižší rovnou daň v Evropě ve výši 10 %. Ale má i nízké zadlužení na úrovni 16,2 % HDP, chabé rozpočtové výdaje, nízké investice do infrastruktury, podnikání a nejnižší životní úroveň v rámci EU. HDP na obyvatele činí něco málo přes 4000 eur a tedy asi 40 % průměru EU. [6], [8]

Řecko

Nejzadluženější země EU – téměř 142,8 % HDP. Pod hranicí sto procent byl dluh již v 90. letech. Nízké státní příjmy 39,1 % HDP, nejnižší sazba 15 %, nejvyšší 40 %. HDP na obyvatele činí 93 % průměru EU. [6], [8]

Tab. 5. Srovnání ekonomických ukazatelů a daně z příjmů fyzických osob ve vybraných státech EU [6], [8]

Srovnání ekonomických ukazatelů a daně z příjmů fyz. osob ve vybraných státech EU – rok 2010					
Stát:	Dolní sazba DPFO:	Horní sazba DPFO:	Státní příjmy / HDP:	Státní dluh / HDP:	HDP / Ø HDP EU:
Bulharsko	rovná daň 10 %		34,5 %	16,2 %	40,0 %
Česko	rovná daň 15 %		40,5 %	38,5 %	80,0 %
Rumunsko	rovná daň 16 %		34,3 %	30,8 %	45,0 %
Slovensko	rovná daň 19 %		33,1 %	41,0 %	71,0 %
Francie	13,0 %	45,8 %	49,2 %	81,7 %	108,0 %
Německo	14,0 %	47,5 %	43,3 %	83,2 %	116,0 %
Řecko	15,0 %	40,0 %	39,1 %	142,8 %	93,0 %
Polsko	18,0 %	32,0 %	37,8 %	55,0 %	61,0 %
Maďarsko	18,0 %	40,0 %	44,6 %	80,2 %	63,0 %
V. Británie	20,0 %	50,0 %	40,6 %	80,0 %	116,0 %
Irsko	22,0 %	47,0 %	34,6 %	96,2 %	128,0 %
Itálie	24,0 %	44,0 %	46,0 %	119,0 %	102,0 %
Finsko	25,0 %	49,0 %	52,3 %	48,4 %	111,0 %
Rakousko	36,5 %	50,0 %	48,3 %	72,3 %	122,0 %
Dánsko	38,6 %	59,0 %	55,3 %	43,6 %	118,0 %
Švédsko	51,6 %	56,6 %	52,7 %	39,8 %	120,0 %

Sazba daně z příjmů fyzických osob byla v ČR dříve progresivní, ale od roku 2008 je lineární. Výnos daně z příjmů fyzických osob až do roku 1998 rostl. V porovnání se státy EU je však stále dosti nízký. [4]

Z výše uvedeného srovnání by se dalo s nadsázkou říci, že v rámci EU pro nejefektivnější míru optimalizace daně příjmů na základě její sazby by bylo nejvhodnější stát se daňovým poplatníkem Bulharska, protože v Bulharsku jsou sazby daně nejnižší. Tuto výhodu by poplatník zaplatil podstatným snížením obecné životní úrovně, která se projevuje ve snížené kvalitě služeb a infrastruktury dané země. Z výše uvedené tabulky je patrná důležitá souvztažnost mezi mírou zdanění a životní úrovní v dané zemi. Ale pokládat pouze míru zdanění v dané zemi za klíč k vysoké životní úrovni by bylo příliš hrubé a zavádějící zjednodušení. Životní úroveň je především dána historickými, kulturními a přírodními vlivy v dané zemi.

Výše uvedené srovnání nám ukazuje, že ČR by mohla zvýšit sazbu daně z příjmů fyzických osob, pokud by si to vyžadovala situace státního rozpočtu, aniž bychom tím vybočili ze stávajícího evropského průměru. V případě zvyšování daní je také dobré vždy mít na mysli Lafferovu křivku se všemi vyplývajícími důsledky.

4.2 Daň z příjmů fyzických osob v USA

Výběr daně z příjmů fyzických osob v USA se skládá z několika samostatných daní a to federální, státní, městské a místní. Internal Revenue Service (IRS) spravuje federální daň z příjmů a provádí kontrolu daňových přiznání. Tato daň je stejná pro celé USA. [15]

Ve většině států je zavedená tzv. státní daň z příjmů, kterou si spravuje každý stát samostatně. Tady má každý stát plnou autonomii, v určení sazeb daně, nezdanitelných částek, odpočitatelných položek a slev na dani ve formě kreditů. Sazby státní daně z příjmů fyzických osob jsou progresivní a dosahují až 8 %. Některé státy např. Florida, Texas, Arizona nemají státní daň z příjmů, ale místo toho mají obvykle vyšší daň z obrátu – prodejní daň. [14]

Jak je výše naznačeno daňový zákon je velmi komplikovaný a každoročně doznává změn. Daň z příjmů je splatná k 15. 4. a její splatnost se dá odložit jako u nás. Kongres schvaluje každoročně v prosinci federální daňové zákony platné pro končící rok. Poplatník, který by chtěl naplánovat splátky daně za daný rok předem neví, jestli bude mít na konci roku přeplatek nebo nedoplatek daně. [17]

Stejně jako v ČR lze v USA svou daňovou povinnost optimalizovat odečitatelnými položkami a slevami na dani tzv. kredity. Jeden kredit sníží daňovou povinnost o 1 dolar. Kreditů je celá řada a plní funkci sociálních úlev např. kredit na dítě se rovná \$1000. USA mají progresivní daň z příjmů. Dolní sazba federální daně je 10 % - viz tabulka dole. [15]

Tab. 6. Příklad progresivních sazeb federální daně z příjmů v USA [15]

Příklad progresivních sazeb daně z příjmů v USA pro dvě daňové skupiny (v \$)				
Poplatník - svobodný				
Zdanitelný příjem:		Placená daň:		
více než:	ale méně než:	hodnota:	+	% z d. základu nad:
0	8375	-	+	10% nad 0
8375	34000	837,50	+	15% nad 8375
34000	82400	4681,25	+	25% nad 34000
82400	171850	16781,25	+	28% nad 82400
171850	373650	41827,25	+	33% nad 171850
373650	-	108421,25	+	35% nad 373650
Poplatník - hlava rodiny				
Zdanitelný příjem:		Placená daň:		
více než:	ale méně než:	hodnota:	+	% z d. základu nad:
0	11950	-	+	10% nad 0
11950	45550	1195	+	15% nad 11950
45550	117650	6236	+	25% nad 45550
117650	190550	24260	+	28% nad 117650
190550	373650	44672	+	33% nad 190550
373650	-	105095	+	35% nad 373650

V závěru teoretické části můžu konstatovat, že v daňových zákonech se projevuje politická, společenská, kulturní a ekonomická situace dané země. Daňové zákony a předpisy jsou průsečíkem zájmů různých skupin ve společnosti a dá se podle nich vytušit, jaká politická reprezentace je momentálně u moci.

Naše daňová soustava má kromě poněkud zvláštního ustanovení o superhrubé mzdě také rovnou daň z příjmů fyzických osob, která se ve vyspělých ekonomikách neuplatňuje, narozdíl od států, které se snaží teprve ekonomicky dospět na úroveň vyspělých států.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA A OPTIMALIZACE VYBRANÝCH MODELŮ POPLATNÍKŮ

Pro optimalizace daně z příjmů fyzických osob jsem vybral tři modely poplatníků, které jsem označil jako model A, model B a model C. Tyto modely patří mezi často se vyskytující základní typy poplatníků daně z příjmů fyzických osob, jak jsem je zaznamenal ve svém okolí. Tito poplatníci často nevyužívají všechny možnosti, které jim daňový systém v naší zemi nabízí.

5.1 Analýza a doporučení optimalizace daňových povinností u modelu A

5.1.1 Popis výchozí situace

Pan pojmenovaný pro potřeby tohoto modelu jako pan Adam je zaměstnaný, má 2 děti a manželku na mateřské dovolené. Bydlí v zrekonstruovaném bytě, na rekonstrukci bytu si vzal úvěr. Během roku u něj nastaly tyto skutečnosti, které mají vliv na výši jeho daňové povinnosti:

- Je zaměstnaný u firmy X a jeho roční příjem činí 285 000 Kč ročně.
- Prodal ovoce ze sadu za 25 000 Kč.
- Má penzijní připojištění, na které platí 9 500 Kč.
- Platí úvěr ze stavebního spoření, jehož úroky činí 15 600 Kč ročně. Úvěr využil na rekonstrukci svého domu.
- Pan Adam poslal na charitu v době povodní 5000 Kč a za rok byl dvakrát darovat krev.
- Jeho manželka je druhým rokem na mateřské dovolené, úhrnná hodnota vyplacené podpory v mateřství za rok činí 67 300 Kč.
- Manželé mají 2 děti ve věku 2 a 10 let.

Pan Adam pravidelně podepisuje u svého zaměstnavatele prohlášení k dani, aby si mohl uplatnit slevy na dani a snížit zálohu na daň z příjmů v průběhu kalendářního roku. Slevy na dani se mu poskytují podle individuálních rodinných poměrů. Zaměstnavatel by bez podepsaného prohlášení k dani nemohl určit, zda má pan Adam nárok na slevu. Pan Adam doposud uplatňoval pouze slevu na dani na sebe, manželku a děti.

Manželčina podpora v mateřství se nezdaňuje, protože je od daně osvobozena podle § 4 odst. 1 písm. h ZDP. Nezdánitelné částky a odčitatelné položky doposud pan Adam neuplatňoval.

V prvním výpočtu určím, jak velkou zálohu na daň bude pan Adam platit. Tato mu bude u zaměstnavatele každý měsíc sražena z platu a odvedena správci daně.

5.1.2 Záloha na daň a čistá mzda

Z níže uvedeného přehledu je patrné, že pro výpočet zálohy na daň je potřeba kromě základní mzdy také zohlednit i další zdanitelné části platu. Proto je zde uveden celkový příjem, ze kterého se bude vypočítávat pojistné zdravotní pojišťovně a správně sociálního zabezpečení.

Základní mzda	21 300	+
Osobní příspěvek	2 000	+
Náhrada za dovolenou	1 500	+
Odměna	1 000	+
Příjem celkem Základ pro ZP a SP:	25 800	=

Výše uvedený celkový příjmem je zvýšen o platby na sociální a zdravotní pojištění, které platí zaměstnavatel v celkové výši 34 % z příjmů. Výsledkem je základ daně tzv. superhrubá mzda (SHM). Z této částky se vypočte záloha na daň ve výši 15 %.

Příjem celkem Základ pro ZP a SP:	25 800	+
Zdravotní pojištění - platí zaměstnavatel (9%)	2 322	+
Sociální pojištění - platí zaměstnavatel (25%)	6 450	+
Základ daně (superhrubá mzda)	34 572	=
Základ daně (superhrubá mzda zaokrouhlená nahoru)	34 600	=
Záloha na daň 15 % (§ 38h)	5 190	=

Vypočtená záloha na daň slouží jako základ, od kterého se odečítají slevy poplatníka na dani. Pan Adam podepsal u svého zaměstnavatele prohlášení k dani, kde uvedl všechny náležitosti rozhodné pro přiznání nároku na slevu.

Záloha na daň 15 % (§ 38h)	5 190	+
Uplatnění měsíční slevy na poplatníka	1 970	-
Záloha na daň snižená o měsíční slevy na dani	3 220	=
Měsíční daňové zvýhodnění na 2 děti formou slevy na dani	1 934	-
Skutečně sražená záloha na daň	1 286	=

Vypočtenou zálohu na daň použiji pro stanovení úhrnu zaplacených záloh na daň za celý rok. Díky tomu, že pan Adam podepsal u zaměstnavatele prohlášení k dani, tak má již bě-

hem roku každý měsíc menší daňovou zátěž o 3 904 Kč. S těmito penězi může volně disponovat a nemusí na ně čekat do příštího roku, až po provedení ročního zúčtování daně.

Z těchto údajů můžeme vypočítat i čistou mzdu pana Adama, u níž je potřeba ještě kromě daně odečíst i platby na zdravotní a sociální pojištění v celkové výši 11 % z celkových příjmů. Náhrada mzdy za nemoc a nemocenské dávky, které pan Adam v daném měsíci pobíral se nedaní, takže výsledkem je čistá mzda ve výši 28 488 Kč.

Příjem celkem Základ pro ZP a SP:	25 800	+
Náhrada mzdy za nemoc (nedaní se)	4 100	+
Nemocenské dávky (nedaní se)	2 712	+
Skutečně sražená záloha na daň	1 286	-
Zdravotní pojištění - platí zaměstnanec (4,5 %)	1 161	-
Sociální pojištění - platí zaměstnanec (6,5 %)	1 677	-
Čistá mzda	28 488	=

5.1.3 Výpočet daňové povinnosti pana Adama a provedení ročního zúčtování záloh na daň

Nejdříve vypočítáme dílčí základy daně, ze kterých stanovíme daňovou povinnost.

Největší zdroj příjmů poplatníka představuje závislá činnost podle § 6 ZDP. Celková výše příjmů se rovná 285 000 Kč a tyto jsou zvýšeny o 34% úhrn sraženého pojistného, které platí zaměstnavatel za zaměstnance, tím získáme dílčí základ daně ze závislé činnosti a funkčních požitků za zdaňovací období tzv. superhrubou mzdu.

Příjem celkem za zdaňovací období	285 000	+
Úhrn sraženého pojistného platí zaměstnavatel (34 %)	96 900	+
Dílčí základ daně (SHM celkový příjem × 1,34 - § 6)	381 900	=

Dalším příjmem poplatníka je tržba za prodej ovoce v celkové výši 25 000 Kč. Tento druh příjmů je zdaněn podle §10 ZDP. Pan Adam má možnost uplatnit skutečné výdaje, které vynaložil na dosažení příjmů. Ty činily 8 500 Kč a představují 34 % z tržeb, nebo uplatnit paušální výdaje, které jsou u zemědělské činnosti ve výši 80 %. Z níže uvedeného výpočtu vyplývá, že použití paušálu je výhodnější a sníží dílčí základ daně o 11 500 Kč oproti uplatnění skutečných nákladů.

Tržby ze zemědělství	25 000	+	
Skutečné výdaje	8 500	0	34 %
Paušální výdaje 80 %	20 000	-	
Dílčí základ daně (Ostatní příjmy § 10)	5 000	=	

Součtem dílčích základů daně získáme základ daně.

Dílčí základ daně (SHM celkový příjem \times 1,34 - § 6)	381 900	+
Dílčí základ daně (Ostatní příjmy § 10)	5 000	+
Základ daně	386 900	=

Dalším krokem je určit nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky podle § 15 ZDP. Jedná se o jeden z nejvíce využívaných nástrojů optimalizace daňové povinnosti poplatníků fyzických osob. Výška daru je v limitu mezi 1 000 Kč a 10 % ze základu daně, takže se může uplatnit v plné výši. Za každý odběr krve si může pan Adam odečíst 2 000 Kč tj. 2×2000 Kč. Odečtení úroků u úvěrů ze stavebního spoření a hypotéčního úvěru je limitováno úhrnem max. 300 000 Kč, takže můžeme započítat zaplacené úroky v plné výši. U penzijního připojištění je nutné odečíst od zaplacených příspěvků částku 6 000 Kč a max. lze uplatnit částku 12 000 Kč. Takto upravené nezdanitelné částky vzájemně sečteme a výsledkem je úhrn nezdanitelných částí základu daně podle § 15 ZDP.

Odpočet daru max. ze základu 10 %	5 000	+
Darcovství krve	4 000	+
Odpočet zaplaceného úroku z úvěru ze stav. spoření	15 600	+
Odpočet příspěvku na penzijní připojištění	3 500	+
Úhrn nezdanitelných částí základu daně podle § 15	28 100	=

Od základu daně se odečte úhrn nezdanitelných částek a odčitatelných položek. Tento výsledek se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů a z této hodnoty se vypočítá 15% daň podle § 16 ZDP.

Základ daně	386 900	+
Úhrn nezdanitelných částí základu daně	28 100	-
Základ daně	358 800	=
Základ daně zaokrouhlený na celé sta Kč dolů	358 800	=
Daň 15 % (§ 16)	53 820	=

Výpočet daňové povinnosti tím ovšem nekončí, ale přechází se k druhé fázi, a to k vypočtení daně po slevě. Zde se od již vypočítané daně dále odečítá roční sleva na po-

platníka, která je pro letošní rok stanovena výjimečně na částku 23 640 Kč, ale od roku 2012 se má opět vrátit na původní hodnotu 24 840 Kč – tato částka platí v letošním roce pro manželku. Pokud by byla manželka pana Adama držitelkou ZTP/P byla by tato částka dvojnásobná. Manželka pana Adama neměla žádné zdanitelné příjmy (sociální podpory v mateřství jsou od daně osvobozeny).

Daň 15 % (§ 16)	53 820	+
Uplatnění roční slevy na poplatníka	23 640	-
Uplatnění roční slevy na manželku	24 840	-
Daň po slevě (§ 35ba)	5 340	=

Od vypočtené daně po slevě ještě uplatníme slevu na děti, která činí 11 604 Kč na každé dítě. Maximálně je možné v úhrnu uplatnit 52 200 Kč. Pokud by bylo dítě držitelem průkazu ZTP/P byla by částka dvojnásobná. Protože má pan Adam dvě zdravé děti, tak částka bude $11\,604 \times 2$. Tuto částku odečteme od daně po slevě. Pokud bude vypočtený rozdíl záporný (jako je tomu v tomto případě), tak se jedná o daňový bonus, který nám bude vyplacen od FÚ, což u pana Adama činí částku 17 868 Kč.

Daň po slevě (§ 35ba)	5 340	+
Daňové zvýhodnění na 2 děti (§ 35c)	23 208	-
Sleva na dani	5 340	-
Daňový bonus	17 868	=

V závěrečné části určení daňové povinnosti pana Adama bude vypočteno, kolik mu zbývá na dani doplatit, nebo jak velký má přeplatek. Vzhledem k tomu, že jeho vypočtená daň po slevách se rovná nule, tak mu bude vrácena celá částka, která mu byla stržena během roku na zálohách na daň a k tomu mu bude vyplacen daňový bonus. V souhrnu pan Adam nebude platit žádnou daň, ale obdrží od FÚ celkem 33 300 Kč.

V příštím zdaňovacím období nebude pan Adam platit zálohu na daň, protože podle § 38a odst. 2 ZDP, jeho daň po uplatnění slevy dle § 35c ZDP nepřesáhla 30 000 Kč.

Daň po slevách (§ 35ba + § 35c)	0	=
Úhrn sražených měsíčních záloh na daň	15 432	+
Přeplatek na dani s titulu slevy na dani	15 432	=
Kladný rozdíl na daňovém bonusu	17 868	+
Přeplatek na dani celkem	33 300	=

5.1.4 Zhodnocení daňové povinnosti pana Adama a doporučení její optimalizace

Pan Adam začal využívat nezdaniitelné části základu daně, což mu přineslo finanční přínos ve výši 4 215 Kč.

Pan Adam má optimalizovanou daňovou povinnost již velmi dobře, protože neplatí žádnou daň a rozdíl mezi vypláceným daňovým bonusem od FÚ a slevou na děti je pouze 5 340 Kč o tuto částku by bylo možné daňovou povinnost ještě snížit při plném využití nezdaniitelných částí základu daně.

Pokud by měl pan Adam zájem, tak by mohl uzavřít životní pojištění, které doposud nemá. Potom by směl uplatnit nezdaniitelnou částku až 12 000 Kč ročně. To za předpokladů že životní pojištění ukončí až v 60-ti letech a pojistná částka bude min. 70 000Kč. Placení pojištění by pro něj znamenalo samozřejmě další výdaj, ale daňově si jej může pomocí nezdaniitelné části snížit. Celková úspora na zaplaceném pojistném životního pojištění by mohla činit až 1 800 Kč ročně.

Vzhledem k tomu, že je pan Adam živitelem rodiny, má 2 malé děti a také manželku na mateřské dovolené, tak tento krok v rámci optimalizace bych mu vřele doporučil nejen z důvodů daňových, ale pro případ jeho úmrtí, aby jeho rodina mohla po určitou dobu překlenout výpadek příjmů v domácnosti z přijatého pojistného plnění. Pojistná částka by měla činit alespoň roční příjmy pana Adama, tzn. alespoň na 300 000 Kč.

Příjmy podle §10 odst.1a mohl pan Adam rozdělit na sebe a manželku, pak by každému z nich vycházely příjmy úhrnem menší než 20 000 Kč a tím by byly tyto příjmy od daně zcela osvobozeny.

Mezi další možnost snížení daňové povinnosti, jsou zaplacené členské příspěvky odborové organizaci a to až do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, pokud by pan Adam byl členem odborové organizace.

Také by si mohl více přispívat do penzijního připojištění, kde by mohl uplatňovat nezdaniitelné částky až do výše 12 000 Kč. Tzn. mohl by přispívat o 8500 Kč ročně více, pokud by chtěl v budoucnu dále minimalizovat svou daňovou povinnost.

V ZDP je poněkud zvláštní situace, kdy na dítě se sleva může uplatnit ve formě bonusu, ale na manželku (manžela) ne. Tzn. lidé s vyššími příjmy mohou takto dosáhnout plné daňové úlevy, protože mají příjmy na uplatnění slevy, zatímco nízkopříjmový poplatník často tuto slevu plně neuplatní díky nízkým příjmům. Zvlášť tato situace vypadá podivně, pokud je

manželka nebo manžel držitelem průkazu ZTP/P a příjmy rodiny jsou nízké, takže možnost dvojnásobné slevy ve výši 49 680 Kč využijí jen okrajově (v porovnání s lépe situovanými poplatníky). Proto se domnívám, že daňový bonus by měl být uplatňován minimálně také u manželky (manžela) držitele průkazu ZTP/P.

5.2 Analýza a doporučení optimalizace daňových povinností u modelu B

5.2.1 Popis výchozí situace

Pan pojmenovaný pro potřeby této práce jako Bedřich je soukromě hospodařícím rolníkem s registrací u obecního úřadu. Kromě toho je společníkem v.o.s., a měl také příjmy z kapitálového majetku. Je ženatý a má 2 děti, bydlí v zrekonstruovaném statku, na který si vzal hypoteční úvěr. Příjmy a výdaje z podnikání v zemědělství dělí mezi sebe a manželku. Během roku u něj nastaly tyto skutečnosti, které mají vliv na výši daňové povinnosti:

- Příjmy ze zemědělské výroby – 1 850 000 Kč.
- Výdaje na příjmy v zemědělské výrobě upravené podle §24 a § 25 ZDP – 730 000 Kč.
- Podíl na zisku společníka v.o.s. – 34 000 Kč.
- Úroky na běžném účtu podnikatele – 5720 Kč.
- Úroky placené na hypoteční úvěr k rekonstrukci statku – 23 700 Kč.
- Výnosy ze směnek – 23500 Kč.
- Prodej štěňat za 12 000 Kč, výdaje s tím prokazatelně spojené – 4080 Kč.
- Příjmy z pronájmu rekreační chaty – 134 000 Kč, výdaje – 27 000 Kč. Pan Bedřich plánuje za 10 let provést rekonstrukci střechy chaty v hodnotě 500 000 Kč.
- Věnoval dar pro nedaleký hospic ve výši – 20 000 Kč.
- Vychovává své děti ve věku 7 a 15 let.

Vzhledem k tomu, že příjmy a výdaje ze zemědělské produkce rozděluje pan Bedřich na manželku, tak nás zajímají i její příjmy a výdaje.

- Příjmy z poradenství – 150 000 Kč.
- Výdaje na příjmy z poradenství – 35 000 Kč.
- Příjmy z prodeje cenných papírů (CP), které nebyly zahrnuty v obchodním majetku – 92 500 Kč. Výdaje na nákup CP – 48 000 Kč.
- Dar pro místní mateřskou školu – 5000 Kč.

Pan Bedřich i jeho manželka uplatňují slevu na dani na poplatníka. Pan Bedřich uplatňuje daňové slevy na děti.

5.2.2 Výpočet daňové povinnosti pana Bedřicha

Nejdříve si vypočítáme dílčí základy daně, ze kterých stanovíme daňovou povinnost.

Největší zdroj příjmů poplatníka představují příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti podle § 7 ZDP. Náklady poplatník uplatní paušálem, neboť to představuje o 41 % větší možnost snížení DZD podle § 7 odst.7a ZDP, oproti uplatnění skutečné výše nákladů.

V zemědělském podnikání uvedl pan Bedřich manželku jako osobu spolupracující s využitím max. možného uplatnitelného podílu 50 %. Příjmy, výdaje a DZD z této činnosti jsou v tomto poměru mezi manžely děleny za předpokladu, že DZD dosáhne max. 540 000 Kč za celé zdaňovací období nebo 45 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce, jak to umožňuje § 13 ZDP.

U pana Bedřicha se k příjmům podle § 7 ZDP ještě připočítává podíl na zisku společníka v.o.s..

Příjmy ze zemědělství (1/2 Bedřich, 1/2 manželka)	1 850 000	+	
Skutečné výdaje (1/2 Bedřich, 1/2 manželka)	730 000	0	39 %
Paušální výdaje 80 % (1/2 Bedřich, 1/2 manželka)	1 480 000	-	
Dílčí základ daně (Příjmy z podnikání - zemědělství § 7)	370 000	=	

Zemědělství 1/2 – p. Bedřich DZD § 7	185 000	+	
Podíl na zisku společníka v.o.s. § 7	34 000	+	
Dílčí základ daně p. Bedřicha podle § 7	219 000	=	

Další DZD p. Bedřicha představují příjmy z kapitálového majetku § 8 ZDP, které se nesnižují o žádné výdaje. Tyto příjmy mohou sloužit ke kompenzaci ztrát z některých ostatních DZD.

Úroky na běžném účtu § 8	5 720	+	
Výnosy ze směnek § 8	23 500	+	
Dílčí základ daně p. Bedřicha podle § 8	29 220	=	

DZD z pronájmu nemovitostí je také kladný a je zde vhodné využít daňového paušálu. V tomto konkrétním případě umožňuje paušál odečíst o 10 % vyšší poměr výdajů

k příjmům oproti skutečným výdajům. Dále je tento DZD snížen o tvorbu rezervy na rekonstrukci střechy pronajímané nemovitosti v hodnotě $500\,000 / 10 = 50\,000$ Kč.

Příjmy z pronájmu nemovitosti §9	134 000	+	
Výdaje z pronájmu nemovitosti	27 000	0	20 %
Paušální výdaje 30 %	40 200	-	
Tvorba rezerv na opravu nemovitosti	50 000	-	
Dílčí základ daně p. Bedřicha podle §9	43 800	=	

Dalším příjmem pana Bedřicha je prodej narozených štěňat. Protože je úhrn příjmů pana Bedřicha podle § 10 ZDP menší než 20 000 Kč, je od DPFO osvobozen. Takže se do daňového přiznání neuvádí.

Prodej štěňat	12 000	+
Skutečné výdaje	4 000	0
Dílčí základ daně (Ostatní příjmy § 10)	0	0

Dalším krokem je určení základu daně z příjmů fyzických osob součet DZD podle § 7, § 8, § 9 ZDP po odečtení případných ztrát; v našem případě žádné ztráty nejsou.

Dílčí základ daně p. Bedřicha podle § 7	219 000	+
Dílčí základ daně p. Bedřicha podle § 8	29 220	+
Dílčí základ daně p. Bedřicha podle § 9	43 800	+
Základ daně po odečtení ztrát	292 020	=

Nezdanitelné části základu daně podle § 15 ZDP u pana Bedřicha představuje dar, který by mohl uplatnit do max. výšky 29 202 Kč a odpočet úroků z hypotéčního úvěru. Úroky by mohl uplatnit až do výše 300 000 Kč.

Odpočet daru max. ze základu 10 %	20 000	+
Odpočet zaplaceného úroku z hypotéčního úvěru	23 700	+
Úhrn nezdanitelných částí základu daně podle § 15 ZDP	43 700	=

V dalším kroku se sníží základ daně o nezdanitelné části základu daně, zaokrouhlí a vypočte se daň z příjmů fyzických osob podle § 16 ZDP.

Základ daně po odečtení ztrát	292 020	+
Úhrn nezdanitelných částí základu daně	43 700	-
Základ daně	248 320	=
Základ daně zaokrouhlený na celé sta Kč dolů	248 300	=
Daň 15% (§ 16)	37 245	=

Nyní od vypočtené daně odečteme slevu na poplatníka podle § 35ba.

Daň 15% (§ 16)	37 245	+
Uplatnění roční slevy na poplatníka	23 640	-
Daň po slevě (§ 35ba)	13 605	=

Další snížení daně představuje sleva na dítě podle § 35c ve výši 11604 na každé z dětí. Blíže je tato problematika již popsána u modelu A.

Poplatník na základě této slevy nebude platit žádnou daň, naopak mu FÚ vyplatí daňový bonus ve výši 9603 Kč.

Daň po slevě (§ 35ba)	13 605	+
Daňové zvýhodnění na 2 děti (§ 35c)	23 208	-
Sleva na dani	13 605	=
Daňový bonus	9 603	=
FÚ vyplatí panu Bedřichovi částku	9 603	=

5.2.3 Povinné platby zdravotního a sociálního pojištění u OSVČ – pana Bedřicha

Pan Bedřich musí jako OSVČ stejně jako zaměstnanci platit platby na zdravotní a sociální pojištění, i když způsob výpočtu je odlišný. Tato povinná platba do zúčtování daně z příjmů fyzických osob bezprostředně nezasahuje a její placení se nedá v daňovém přiznání zohlednit, jako výdaj viz § 25odst. 1 písm. g ZDP.

Na sociální zabezpečení platí OSVČ 29,2 % z minimálního nebo z vypočteného základu. Na zdravotní pojištění platí OSVČ 13,5 % z minimálního nebo z vypočteného základu.

Vypočtený vyměřovací základ OSVČ představuje 50% DZD podle § 7 ZDP.

Minimální vyměřovací základ OSVČ na zdravotní pojištění činí dvanásťnásobek 50% průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství, která je určena částkou 24 740 Kč.

Minimální měsíční vyměřovací základ pro měsíce roku 2011 je 12 370 Kč a minimální záloha na pojistné 1 670 Kč. Minimální vyměřovací základ OSVČ na sociální pojištění se

ještě oproti předchozímu výpočtu násobí 0,5. Pokud je minimální základ pro výpočet sociálního a zdravotního pojištění vyšší než vypočtený, odvádí se z něj platba na zdravotní a sociální pojištění.

Dílčí základ daně p. Bedřicha podle §7	219 000	=
Vypoč. vyměřovací základ p. Bedřicha ZP a SP (0,5 × DZD § 7)	109 500	=
Min. základ pro výpočet zdravotního pojištění (12 × 0,5 × PM)	148 440	=
Zdravotní pojištění, které platí OSVČ (13,5 %)	20 039	+
Min. základ pro výpočet sociálního pojištění (12 × 0,5 × 0,5 × PM)	74 220	0
Sociální pojištění, které platí OSVČ (29,2 %)	31 974	+
Suma pojistného - nelze zahrnout do výdajů (§ 25 odst.1 g ZDP)	52 013	=

Kromě minimálního vyměřovacího základu pro výpočet zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení existují i maximální vyměřovací základy tzv. „stropy“. U zdravotního pojištění to představuje 72 násobek průměrné mzdy za rozhodné období a u sociálního zabezpečení činí maximální vyměřovací základ 6-ti násobek průměrné mzdy za rozhodné období.

5.2.4 Výpočet daňové povinnosti manželky pana Bedřicha

Manželka pana Bedřicha má 2 zdroje příjmů podle § 7 ZDP. Prvním z nich je 50% podíl osoby spolupracující na zemědělské činnosti a druhý příjem tvoří poradenská činnost. Pro výdaje z poradenské činnosti použije manželka paušál, protože pro ní představuje možnost dát do nákladů 40 % z příjmů na rozdíl od skutečných nákladů, které představují pouze 23 % z hodnoty příjmů.

Příjmy z poradenské činnosti § 7	150 000	+	
Výdaje na poradenskou činnost	35 000	0	23 %
Paušální výdaje 40 %	60 000	-	
Dílčí základ daně z poradenství § 7 ZDP	90 000	=	

Součet těchto dvou DZD tvoří celkový DZD podle § 7 ZDP. Pokud by byla jedna činnost v záporu, tato ztráta by snížila celkový DZD podle § 7.

Dílčí základ daně z poradenství	90 000	+
Dílčí základ daně zemědělství 1/2 - spolupracující manželka	185 000	+
Dílčí základ daně manželky z příjmů podle § 7 ZDP	275 000	=

Kromě výše uvedených příjmů měla manželka pana Bedřicha také příjmy z prodeje CP podle § 10 ZDP, které musí zdanit v hodnotě rozdílu mezi příjmy z prodeje a výdaji na

pořízení CP. Pokud by manželka p. Bedřicha dodržela časový test podle § 4 odst. 1 písm. w ZDP a CP držela déle než 6 měsíců a zároveň její podíl na základním kapitálu společnosti byl menší než 5 %, byl by tento příjem osvobozen od daně, což ona bohužel nesplnila.

Příjem z prodeje CP	92 500	+
Náklady na pořízení CP	48 000	-
Dílčí základ daně (Ostatní příjmy § 10 ZDP)	44 500	=

Součtem DZD podle § 7 a § 10 ZDP se dostaneme k základu daně po odečtení ztrát, které u tohoto poplatníka nebyly.

Dílčí základ daně manželky podle § 7	275 000	+
Dílčí základ daně manželky podle § 10	44 500	+
Základ daně po odečtení ztrát	319 500	=

Nezdanitelné částky základu daně představuje pouze dar pro místní mateřskou školu. Podle základu daně by mohl činit až 31 950 Kč.

Odpočet daru	5 000	+
Úhrn nezdanitelných částí základu daně podle DZD § 15	5 000	=

V dalším kroku se sníží základ daně manželky p. Bedřicha o nezdanitelné části základu daně, zaokrouhlí a vypočte se daň z příjmů fyzických osob podle § 16 ZDP.

Základ daně po odečtení ztrát	319 500	+
Úhrn nezdanitelných částí základu daně	5 000	-
Základ daně	314 500	=
Základ daně zaokrouhlený na celé sta Kč dolů	314 500	=
Daň 15% (§ 16 ZDP)	47 175	=

Od vypočtené daně manželka odečte na svou osobu slevu na dani podle § 35ba ZDP.

Daň 15 % (§ 16 ZDP)	47 175	+
Uplatnění roční slevy na poplatníka	23 640	-
Daň po slevě (§ 35ba)	23 535	=

Dále si již manželka p. Bedřicha daň nijak neupraví, protože slevy na děti si uplatnil již její manžel, takže vypočtená daň je již konečnou a bude jí muset uhradit správci daně.

Daň po slevě (§ 35ba)	23 535	=
FÚ bude muset manželka p. Bedřicha uhradit daň ve výši:	23 535	=

5.2.5 Zhodnocení daňové povinnosti pana Bedřicha a jeho manželky a doporučení její optimalizace

Pan Bedřich má příjmy především ze zemědělské činnosti, při které uvádí manželku jako osobu spolupracující s max. přípustným podílem 50 %. Tato spolupráce manželů je za daných okolností daňově neutrální. Statut osoby spolupracující by mohl být pro optimalizaci daně z příjmů u manželů zajímavý v případě progresivního zdanění, kdy by se jeden z manželů se svými příjmy dostal do nižších sazeb daně.

Významné úspory, pan Bedřich dosáhl díky použití paušálu nákladů ze zemědělské výroby ve výši 80 %, místo skutečných nákladů, které tvoří „jen“ 39 %. Tímto krokem si snížil základ daně o 375 000 Kč a tím daňovou povinnost o 56 250 Kč.

Pan Bedřich využívá nezdanitelné částky základu daně podle § 15 ZDP, ale jen omezeně ve formě daru a odpočtu placených úroků z hypotéčního úvěru. Podle § 15 odst. 4 může úhrnná výše úroků z úvěrů ze stavebního spoření nebo hypotéčního úvěru určených na bytové potřeby u všech poplatníků ve stejné domácnosti nesmí překročit 300 000 Kč. Proto u pana Bedřicha by bylo vhodné vzhledem k jeho příjmům uvážit, zda by si neměl vzít další hypotéční úvěr, nebo úvěr ze stavebního spoření na rekonstrukci části statku určeného k bydlení, protože současné úrokové sazby jsou k tomu příznivé a on by mohl svůj základ daně snížit v tomto bodě až o 276 300 Kč.

Další logickou možností optimalizace je uzavření smlouvy o penzijním připojištění a životním pojištění z podobných důvodů jako jsem již uvedl u pana Adama.

Výdaje na nutné periodické odborné zkoušky si zařadil pan Bedřich již do výdajů podle § 24 ZDP, takže je v nezdanitelných částech základu daně nemůže uplatnit.

Celková současná optimalizace daně z příjmů pana Bedřicha je průměrná, sice neplatí žádnou daň, ale mohl by mu být, v případě výše uvedených úprav, vyplacen daňový bonus na děti o 13 605 Kč vyšší.

Manželka pana Bedřicha

Optimalizace daně z příjmů manželky pana Bedřicha zahrnuje především paušální výdaje ze zemědělské činnosti ve výši 80 %, (kde je s 50% spolupracující osobou). Tento paušál představuje navýšení výdajů o 375 000 Kč a daňovou úsporu 56 250 Kč. Z poradenské činnosti má také příjmy, které snižuje paušálními výdaji ve výši 40 %, čímž si zvýšila vykazované výdaje o 25 000 Kč oproti skutečným a dosáhla úspory 3750 Kč na dani.

Takže pouze zásluhou paušálních výdajů podle § 7 ZDP bude manželka pana Bedřicha platit celkem o 60 000 Kč nižší daň.

Další snížení daně by manželka pana Bedřicha mohla dosáhnout, pokud by prodala CP až po 6 měsících od jejich pořízení, takto by byl tento příjem podle § 4 odst. 1 písm. w ZDP od daně osvobozen. Bohužel prodala je již po 4 měsících od pořízení, takže si u tohoto příjmu může uplatnit maximálně náklady na pořízení CP.

Z nezdanitelných částí základu daně podle § 15 ZDP si manželka pana Bedřicha uplatňuje pouze dar pro mateřskou školu ve výši 5 000 Kč. Pokud by měla zájem, mohla by si uplatnit až 10 % ze základu daně, což v jejím případě činí až 31 950 Kč. Dále by mohla jako její manžel uzavřít smlouvu životního a penzijního připojištění. Poslední položkou, kterou si manželka pana Bedřicha sníží daňovou povinnost, je standardní sleva na poplatníka, slevu na děti uplatnit nemůže, protože si jí už uplatnil její manžel.

5.3 Analýza a doporučení optimalizace daňových povinností u modelu C

5.3.1 Popis výchozí situace

Posledním modelem je situace pána pojmenovaného jako Cyril. Pan Cyril je daňovým rezidentem v ČR, ale v zahraničí vykonává závislou činnost jako zaměstnanec nadnárodní firmy. Pan Cyril je svobodný a bezdětný.

Pro výpočet daňových rezidentů s příjmy ze zahraničí slouží několik metod. ČR ve smlouvách o zamezení dvojího zdanění uplatňuje často metodu prostého zápočtu a tuto použije i u tohoto poplatníka. Během roku u pana Cyrila nastaly tyto skutečnosti, které mají vliv na výši daňové povinnosti:

Příjmy v ČR

- Příjmy z pronajímané nemovitosti 239 000 Kč; výdaje na tuto nemovitost 135 000 Kč.

- Prodej nemovitosti 430 000 Kč po 4 letech od koupi; výdaje s nemovitostí spojené 234 000 Kč.

Příjmy ze zahraničí

- Příjem ze závislé činnosti po odečtení plateb na zdravotní a sociální pojištění byl po přepočtu na Kč ve výši 370 000 Kč.
- Z příjmů v zahraničí zaplatil zahraničnímu správci daně celkem 93 700 Kč.

Pan Bedřich uplatňuje slevu na dani na poplatníka.

5.3.2 Výpočet daňové povinnosti pana Cyrila

Vypočítáme dílčí základy daně ze zdrojů na území ČR, ze kterých stanovíme celkovou daňovou povinnost ze zdrojů v ČR. U pronajímané nemovitosti si může poplatník snížit příjmy použitím paušálu 30 %, což v tomto případě není vhodné, protože skutečné výdaje jsou ve výši 56 % z příjmů za pronájem, proto se tentokrát paušální výdaje neuplatní.

Příjmy z pronájmu nemovitosti § 9	239 000	+	
Výdaje při pronájmu nemovitosti	135 000	-	56 %
Paušální výdaje 30 %	71 700	0	
Dílčí základ daně Cyrila podle § 9	104 000	=	

Největší zdroj příjmů poplatníka na území ČR představuje prodej nemovitosti. Tento příjem si může snížit o výdaje související s výdaji, které vynaložil na koupi, údržbu a prodej nemovitosti.

Prodej nemovitosti	430 000	+	
Skutečné výdaje související s prodávanou nemovitostí	234 000	-	
Dílčí základ daně (Ostatní příjmy § 10 odst. 1 písm.b)	196 000	=	

Souhrn dílčích základů daně pana Cyrila na území ČR stanovíme součtem jeho dílčích základů daně podle § 9, § 10 ZDP.

Dílčí základ daně podle § 9	104 000	+	
Dílčí základ daně podle § 10	196 000	+	
Dílčí základ daně z příjmů na území ČR	300 000	=	

Dílčí základ daně pana Cyrila z příjmů v zahraničí představuje jeho příjem ze závislé činnosti po odečtení plateb na sociální a zdravotní pojištění.

Příjem celkem v zahraničí	370 000	+
Zaplacená daň z příjmů v zahraničí	48 000	=
Dílčí základ daně z příjmů v zahraničí	370 000	=

Součtem dílčích základů daně z ČR a zahraničí dosáhneme celkovou sumu dílčích základů daně, ze které vypočteme daň ze sumy dílčích základů daně (D-SDZD).

Dílčí základ daně z příjmů na území ČR	300 000	+
Dílčí základ daně z příjmů v zahraničí	370 000	+
Suma dílčích základů daně	670 000	=
Daň 15 % (§ 16) ZDP (D-SDZD)	100 500	=

Dalším důležitý krok při metodě prostého zápočtu představuje určení podílu dílčího základu daně ze zahraničí na celkové sumě DZD. Z takto získaného procentuálního vyjádření zjistíme, jakou částku si můžeme maximálně odečíst od D-SDZD v našem případě tato částka činí 55 500 Kč.

Od snížené daně na 45 000 Kč ještě odečteme roční slevu na poplatníka podle § 35ba a tím získáme daň, kterou musí poplatník uhradit v ČR tuzemskému FÚ.

Celkovou daňovou povinnost poplatníka představují platby zaplacené v zahraničí plus platby zaplacené tuzemskému FÚ.

Daň 15% (§ 16 odst. 1) ZDP (D-SDZD)	100 500	=
Vzájemný podíl (VP) = $(DZD_z : SUMA DZD \times 100)$	55,22%	=
Max. možná výše zápočtu daně (D-SDZD x VP)	55 500	=
Daňová povinnost v zahraničí	48 000	+
Daňová povinnost v ČR (D-SDZD - max. možný zápočet)	45 000	-
Uplatnění roční slevy na poplatníka	23 640	-
Daň po slevě v ČR (§ 35 ba)	21 360	=/+
Daň celkem kterou poplatník za zdaňovací období zaplatí	69 360	=

5.3.3 Zhodnocení daňové povinnosti pana Cyrila a doporučení její optimalizace

Pan Cyril se správně rozhodl neuplatnit paušální výdaje u pronájmu nemovitosti podle § 9 ZDP, protože skutečné výdaje byly vyšší než paušální. Pan Cyril prodal nemovitost příliš brzy, pokud by jí prodal až po 5 letech, tak by byl příjem z prodeje od daně osvobozen podle § 4 odst.1 písm. b. Takto uplatnil jen výdaje, které prokazatelně vynaložil na pořízení, údržbu a prodej nemovitosti.

Pan Cyril nevyužívá žádné nezdanitelné části základu daně podle § 15 ZDP, což je škoda, protože jeho daňová povinnost z příjmů na území ČR ční 45 000 Kč. Tato částka by se mohla snížit, pokud by zvážil optimalizaci daňové povinnosti prostřednictvím životního pojištění, důchodového připojištění nebo odpočtu úroků z hypotéčního úvěru určeného na řešení bytové potřeby a může poskytnout dar až do výše 10 % z tuzemského základu daně.

5.4 Krátké zamyšlení závěrem

Rád bych v závěru této práce vyjádřil svůj názor k problematice sazeb daně z příjmů fyzických osob.

Připadá mi jako rozumný transparentní systém progresivních sazeb ve výběru daní z příjmů fyzických osob, který by se řídil třemi zásadami a označil jsem jej jako:

System $2 \times 10 \times 100$.

Základem by bylo politické rozhodnutí, kolik prostředků chce stát z daně z příjmů fyzických osob vybrat, resp. jaký podíl mají mít daně z příjmů fyzických osob v celkovém daňovém mixu. Na základě toho by byly určeny sazby daně, ze kterých by byl předpokládán objem finančních prostředků vybrán podle níže uvedených pravidel:

- a) rozdíl mezi nejnižší sazbou daně z příjmů fyzických osob a tou nejvyšší by byl dvojnásobný (pokud by byla nejnižší 15 %, nejvyšší by byla 30 %),
- b) bylo by zavedeno 10 pásem pro výběr této daně, aby byl nárůst sazby pozvolný a nebyla velká motivace se optimalizacemi vtěsnat do nižšího pásma,
- c) rozdíl mezi horním limitem spodní sazby a dolním limitem nevyšší sazby by byl stonásobný (pokud by byl horní limit spodní sazby 200 000 Kč, pak dolní limit nejvyšší sazby by byl 20 000 000 Kč)

Výhodu dodržování takového principu vidím v tom, že pravidla jsou jednoduchá a každému jasná. O samotné výšce sazeb se bude rozhodovat na základě reálných potřeb státního rozpočtu. Daň z příjmů fyzických osob by se zvyšovala nebo snižovala všem poplatníkům ve stejném rozsahu podle situace státního rozpočtu v rámci stanovené progresse.

Možná je pro někoho tento přístup extrémní, ale např. v USA jsou federální sazby daně z příjmů ještě více progresivní (10 % - 35 %), jak je to uvedeno v tabulce v teoretické části.

Každé řešení v této oblasti má své přednosti a své nedostatky, konečné rozhodnutí leží vždy na zvolených politicích resp. voličích, kteří politiky k těmto krokům legitimizovali.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zmapovat problematiku daní z příjmů fyzických osob a její optimalizaci. Takto shromážděné poznatky aplikovat v praktické části.

K tomuto cíli jsem v teoretické části dospěl vymezením základních obrysů z historie výběru daní a vývoje názorů na daňovou soustavu a její roli ve společnosti. Na základě těchto faktů jsem popsal její základní charakteristické znaky. Dále jsem se zaměřil na současnou daňovou soustavu a její popis s přihlédnutím k možnostem optimalizace daňové zátěže a srovnání její sazby u nás a v zahraničí v celkovém ekonomickém kontextu.

V praktické části jsem zvolil tři samostatné modely daňových poplatníků a na nich jsem demonstroval možnosti optimalizace daňových povinností v rámci platné daňové legislativy. Na základě analýzy daňových povinností poplatníků vyplývajících z ZDP jsem doporučil další možné kroky, kterými by mohli svou daňovou povinnost optimalizovat.

Pokud se podívám na možnosti optimalizace daně z příjmů fyzických osob z celkového společenského hlediska, tak pro nízkopříjmové občany představují nezdanitelné části základu daně, odečitatelné položky, slevy na dani a daňový bonus jistou formu sociální podpory, která jejich daňovou povinnost může snížit až k nule, jak bylo také v této práci demonstrováno.

U movitých občanů tyto odpočty nehrají podstatnou roli, zato jsou pro ně důležité nastavené maximální vyměřovací základy na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Maximální vyměřovací základy, jak jsem je v této práci zmínil, pro ně představují účinnou regresi celkových povinných plateb. Tento systém je předmětem politických polemik o správnosti a spravedlnosti takto nastaveného „zastropování“ odvodů na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení.

Problematika daní z příjmů fyzických osob a její optimalizace je velmi rozsáhlá na to, aby se mohla vyčerpávajícím způsobem se všemi možnými kombinacemi a variantami zde rozvést.

Přesto se domnívám, že hlavní metody optimalizace daňových povinností fyzické osoby, které se nejčastěji využívají v praxi, jsou zde rozvedeny a můžou sloužit jako vodítko pro případného zájemce, který bude chtít svou daňovou povinnost optimalizovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika. 5. vyd. Ostrava: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [2] MARKOVÁ, H. Daňové zákony 2011. 19. vyd. Praha: Grada, 2011. 280 s. ISBN 978-80-247-3800-0.
- [3] VALOUCH, P. Optimální zdanění fyzických osob. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 140 s. ISBN 978-80-247-1805-7.
- [4] VANČUROVÁ, A., LACHOVÁ, L. Daňový systém ČR 2010. 10. vyd. Praha: VOX, 2010. 356 s. ISBN 978-80-86324-86-9.
- [5] VYBÍHAL, V. Zdaňování příjmů fyzických osob 2010. 6. vyd. Praha: Grada, 2010. 224 s. ISBN 978-80-247-3426-2.

Internetové zdroje:

- [6] Aktualně.cz. *Rovná daň existuje v EU jen v postkomunistických zemích* [online]. 2010, [cit. 2011-07-25] Dostupné z WWW: <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/grafika/2010/10/27/rovna-dan-existuje-v-eu-jen-v-postkomunisticky-z/>
- [7] Business.center.cz. *Zákon o daních z příjmů* [online]. [cit. 2011-06-30] Dostupné z WWW: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/cast1.aspx>
- [8] Eurostat. *Newsrelease euroindicators* [online]. 2011, poslední aktualizace 26.4.2011 [cit. 2011-07-25] Dostupné z WWW: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-26042011-AP/EN/2-26042011-AP-EN.PDF
- [9] Finance.cz. *Poplatník a předmět daně z příjmů fyzických osob* [online]. [cit. 2011-06-30] Dostupné z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/informace/dan-z-prijmu-tuzemsko/fyzicke-osoby-1/>
- [10] Finance.cz. *Příjmy a daňově uznatelné výdaje* [online]. [cit. 2011-06-30] Dostupné z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/informace/dan-z-prijmu-tuzemsko/prijmy-a-vydaje/>

- [11] Firemnifinance.cz. *Daň z příjmů a její optimalizace* [online]. [cit. 2011-07-20] Dostupné z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/informace/dan-z-prijmu-tuzemsko/rocnizuctovani/>
- [12] Firemnifinance.cz. *Daňově uznatelné výdaje* [online]. [cit. 2011-06-30] Dostupné z WWW: <http://www.firemnifinance.cz/dane-a-ucetnictvi/informace/dan-z-prijmu-osvc/vydaje/>
- [13] Hospodářská komora ČR. *Daň z příjmu fyzických osob* [online]. 2009, [cit. 2011-07-20] Dostupné z WWW: http://www.komora.cz/vzdelavani-a-lidske-zdroje/prirucka-pro-podnikani-v-roce-2008/chap_11600/10-dan-z-prijmu-fyzickych-osob.aspx
- [14] Irs.gov. *States Without a State Income Tax* [online]. 2011, poslední aktualizace 31.3.2011 [cit. 2011-07-26] Dostupné z WWW: <http://www.irs.gov/efile/article/0,,id=130684,00.html>
- [15] Irs.gov. *Your Federal Income, Tax For Individuals, Publication 17* [online]. 2010, [cit. 2011-07-25] (USA) Department of Treasury, Internal Revenue Service. Catalog number 10311G, December 8, 2010. Dostupné z WWW: <http://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p17.pdf>
- [16] KOLÁŘOVÁ, E. *Současný stav daňové teorie* [online]. [cit. 2011-06-25] Dostupné na WWW: <http://is.vos.cz/ucitel/kolarova/soucasny%20stav%20danove%20teorie.htm>
- [17] McKINNON, J. *Congress Passes Tax Bill*. Wall Street Journal [online]. 2010, poslední aktualizace 17.12.2010 [cit. 2011-07-26] Dostupné z WWW: <http://online.wsj.com/article/SB10001424052748703395204576023772342189318.html>
- [18] Novinky.cz. *Superhrubá mzda skončí, daň z příjmu klesne* [online]. 2011, [cit. 2011-07-20] Dostupné z WWW: <http://www.novinky.cz/ekonomika/228187-superhruba-mzda-skonci-dan-z-prijmu-klesne.html>
- [19] PEKAŘ, J. *Daň z příjmu oslaví 160. narozeniny* [online]. 2008, [cit. 2011-06-25] Dostupné z WWW: <http://www.penize.cz/dane/42829-dan-z-prijmu-oslavi-160-narozeniny>
- [20] Sagit. *Optimalizace daňové povinnosti* [online]. 2004, [cit. 2011-06-20] Dostupné z WWW:

http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=74&typ=r&levelid=DA_260.H
TM

- [21] Sagit. *Třídění daní* [online]. 2004, [cit. 2011-06-25] Dostupné z WWW:
http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=157&typ=r&levelid=da_490.htm
- [22] Testyzucetnictvi.cz. *Slovníček účetních pojmů* [online]. 2008, [cit. 2011-07-20]
Dostupné z WWW: <http://www.testyzucetnictvi.cz/slovnicek-ucetnich-pojmu.php?pojem=superhruba-mzda>
- [23] Wikipedia. *Lafferova křivka* [online]. 2004, [cit. 2011-06-25] Dostupné z WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Lafferova_k%C5%99ivka.png

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CP	Cenné papíry.
ČR	Česká republika.
D-SDZD	Daň ze sumy dílčích základů daně.
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
DZD	Dílčí základ daně.
EU	Evropská unie.
FÚ	Finanční úřad.
HDP	Hrubý domácí produkt.
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná.
SP	Sociální pojištění.
USA	Spojené státy americké.
SHM	Superhrubá mzda.
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
ZP	Zdravotní pojištění.
ZTP/P	Zvlášť těžce postižený s potřebou průvodce.
k.s.	Komanditní společnost.
v.o.s.	Veřejná obchodní společnost.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Lafferova křivka [23].....	14
Obr. 2. Schéma daní v daňovém systému ČR [4].....	18
Obr. 3. Daňový mix v daňovém systému ČR [4].....	19
Obr. 4. Schéma sazeb daní z příjmů [4].....	32
Obr. 5. Schéma slevy na dani z příjmů fyzických osob [4].....	34

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Základ daně z příjmů fyzických osob [4]	23
Tab. 2. Vývoj sazeb daně z příjmů fyzických a právnických osob v ČR [18]	25
Tab. 3. Výpočet daně z příjmů fyzických osob [4].....	32
Tab. 4. Sociální standardní slevy na dani [2], [4]	35
Tab. 5. Srovnání ekonomických ukazatelů a daně z příjmů fyzických osob ve vybraných státech EU [6], [8]	37
Tab. 6. Příklad progresivních sazeb federální daně z příjmů v USA [15].....	39

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Tiskopis priznání k dani z příjmů fyzických osob v ČR

Příloha PII: Titulní strana manuálu pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob v USA

Příloha PIII: Pomůcka k výpočtu daně z příjmů fyzických osob v USA

Příloha PVI: Eurostat – Přehled základních fiskálních dat států EU

PŘÍLOHA PI: TISKOPIS PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo

02 Rodné číslo

Otisk podacího razítka finančního úřadu

03 DAP¹⁾

řádné

opravné

dodatečné

Důvody pro podání dodatečného
DAP zjištěny dne

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾

Datum

05 DAP zpracoval a předkládá daňový poradce na základě plné moci k zastupování,
která byla podána správci daně před uplynutím neprodoužené lhůty¹⁾

ano

ne

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾

ano

ne

PŘIZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo jeho část²⁾ od do
dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatnících

06 Příjmení	07 Rodné příjmení	08 Jméno(-a)
09 Titul	10 Státní příslušnost	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec	13 Ulice / část obce	14 Číslo popisné / orientační	
15 PSČ	16 Telefon / mobilní telefon	17 Fax / e-mail	18 Stát

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje

Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné / orientační	22 PSČ
---------	----------------------	-------------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval

Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné / orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon	28 Fax / e-mail

29 Kód státu – vyplní jen daňový nerezident

29a Výše celosvětových příjmů

Kč

30 Spojení se zahraničními osobami¹⁾

ano

ne

2. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhm příjmů od všech zaměstnavatelů		
32 Úhm povinného pojistného podle § 6 odst.13 zákona		
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 14 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 + ř. 32 – ř. 33)		
35 Úhm příjmů plynoucí ze zahraničí zvýšený o povinné pojistné podle § 6 odst. 13 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)		
36a Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona po vyněti (ř. 36 – úhm vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 6 zákona nebo ř. 36)		
37 Dílčí základ daně nebo ztráta z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)		
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona		
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z pronájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)		
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)		
41 Úhm řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40).		
41a Úhm dílčích základů daně podle § 7 až § 10 zákona po vyněti (ř. 41 – úhm vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 7 až § 10 zákona nebo ř. 41)		
42 Základ daně (36a + kladná hodnota z ř. 41a)		
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše ztráty – vzniklé a vyměřené za předcházející zdaňovací období maximálně do výše ř. 41a		
45 Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 – ř. 44)		

3. ODDÍL – Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců	Počet měsíců
46 Odst. 1 zákona (hodnota daru/darů)		
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)		
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění)		
49 Odst. 6 zákona (životní pojištění)		
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)		
51 Odst. 8 zákona (úhrada za další vzdělávání)		
52 § 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)		
53 Další částky		

54 Úhm nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř. 46 + ř. 47 + ř. 48 + ř. 49 + ř. 50 + ř. 51 + ř. 52 + ř. 53)		
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř. 45 – ř. 54)		
56 Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		
57 Daň podle § 16 zákona		

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58 Daň podle § 16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP		
59 (neobsazeno)		
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč nahoru (ř. 58)		
61 Daňová ztráta - zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus		

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul manželky (manžela)	Rodné číslo	
Částka podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců	Počet měsíců
64 písm. a) zákona (na poplatníka)		
65a) písm. b) zákona (na manželku/manžela)		
65b) písm. b) zákona (na manželku/manžela, která/kteřý je držitelem ZTP/P)		
66 písm. c) zákona (na poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)		
67 písm. d) zákona (na poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)		
68 písm. e) zákona (na držitele průkazu ZTP/P)		
69 písm. f) zákona (studium)		
70 Úhrn slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 62 + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68 + ř. 69)		
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 - ř. 70)		

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno(-a)	Rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců se ZTP/P
	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
	Celkem			

72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě		
73 Sleva na dani (částka z ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)		
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 - ř. 73)		
75 Daňový bonus (ř. 72 - ř. 73)		
76 Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)		
77 Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 75 - ř. 76)		

6. ODDÍL - Dodatečné DAP

78 Poslední známá daň		
79 Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 74)		
80 Rozdíl řádků (ř. 79 - ř. 78): zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (-) částka daně se snižuje		
81 Poslední známá daň - daňová ztráta podle § 5 zákona		
82 Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 81)		
83 Rozdíl řádků (ř. 82 - ř. 81): zvýšení (+) - daňová ztráta se zvyšuje, snížení (-) daňová ztráta se snižuje		

7. ODDÍL - Placení daně

84 Úhrn sražených záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti a z funkčních požitků (po slevách na dani)		
85 Na zbývajících zálohách zapláceno poplatníkem celkem		
86 Zaplacená daň stanovená paušální částkou podle § 7a zákona		
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona (státní dluhopisy)		
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona		
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona		
89 Sražená daň podle § 38f odst. 12 zákona		
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 4 zákona		
91 Zbývá doplatit (ř. 74 - ř. 77 - ř. 84 - ř. 85 - ř. 86 - ř. 87 - ř. 87a - ř. 88 - ř. 89 - ř. 90): (+) zbývá doplatit, (-) zapláceno více		

PŘÍLOHY DAP:

Ve sloupci uveďte počet listů příloh.

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 zákona)“	
Příloha č. 2 – „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z pronájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)“ včetně Samostatných listů 1. oddílu	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	
Doklad o poskytnutém daru	
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši úroků z tohoto úvěru	
Potvrzení o zaplacených částkách na penzijní připojištění	
Potvrzení o zaplacených částkách na soukromé životní pojištění	
Potvrzení o zaplacené úhradě na další vzdělávání	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	

**PROHLAŠUJI, ŽE VŠECHNY MNOU UVEDENÉ ÚDAJE V TOMTO PŘÍZNÁNÍ JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ
A STVRZUJI JE SVÝM PODPÍSEM**

Údaje o zástupci: Kód zástupce:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li zástupce právnickou osobou, s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)
Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu

Datum

Otisk
razítka

Vlastnoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

- ¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu
²⁾ Údaj vyplňte, pouze máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 38gb zákona a dále v případech uvedených v § 239 a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu ve znění pozdějších předpisů

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 156 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení:
přeplatku na dani z příjmů fyzických osob Kč.
Přeplatek zašlete na adresu:
nebo vraťte na účet vedený u č.
kód banky specifický symbol
Vlastník účtu měna, ve které je účet veden
V dne Podpis poplatníka (zástupce)

C. Údaje o podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Datum zahájení činnosti Datum přerušení činnosti Datum ukončení činnosti Datum obnovení činnosti Počet měsíců činnosti

--	--	--	--	--

D. Tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b zákona

Vypíšte pouze v případě, vedete-li daňovou evidenci podle § 7b zákona. Údaje, prosím, vyplňte v celých Kč.

	Na začátku zdaňovacího období	Na konci zdaňovacího období
1. Hmotný majetek		
2. Peněžní prostředky v hotovosti ^{*)}		
3. Peněžní prostředky na bankovních účtech ^{*)}		
4. Zásoby		
5. Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a půjček		
6. Ostatní majetek ^{*)}		
7. Závazky včetně přijatých úvěrů a půjček		
8. Rezervy		

9. Mzdy

^{*)} označené údaje jsou nepovinné**E. Úpravy podle § 5, § 23 zákona^{*)}**

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona zvyšující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona snižující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

F. Údaje o účastnících sdružení^{*)}

Jste-li účastník sdružení, které není právnickou osobou, vyplňte údaje o ostatních členech sdružení

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech v %	Podíl na výdajích v %
1.					
2.					
3.					

G. Údaje o spolupracující osobě^{*)}

Jste-li osoba, která rozděluje příjmy a výdaje podle § 13 zákona, uveďte údaje o spolupracující osobě

	Jména	Příjmení	DIČ (RČ)	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				
2.				

H. Údaje o osobě, která rozděluje příjmy a výdaje

Jste-li spolupracující osoba podle § 13 zákona, uveďte údaje o osobě, která na Vás rozdělila příjmy a výdaje

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				

I. Údaje o veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti^{*)}

Daňové identifikační číslo veřejné obchodní společnosti, kde jste společníkem, nebo komanditní společností, kde jste komplementářem, a výše Vašeho podílu v procentech

DIČ	%
-----	---

^{*)} Z předložených možností v rámciku vyberte odpovídající variantu a označte křížkem^{*)} Údaje, pro které nedostatečně vyhrazené místo, uveďte na volný list a přiložte k tiskopisu

PŘÍLOHA č. 2

Rodné číslo:

je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob
za zdaňovací období 2010 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 17 (dále jen „DAP“)

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčích základů daně z příjmů z pronájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů z pronájmu (§ 9 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy ze zdrojů v zahraničí

Uplatňuji výdaje procentem z příjmů (30 %) ¹⁾	☐	Dosáhl jsem příjmů ze společného jmění manželů ²⁾	☐
--	--------------------------	--	--------------------------

	poplatník	finanční úřad
201 Příjmy podle § 9 zákona		
202 Výdaje podle § 9 zákona		
203 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 201 – ř. 202) nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
204 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
205 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
206 Dílčí základ daně, daňová ztráta z pronájmu podle § 9 zákona (ř. 203 + ř. 204 – ř. 205)		

Rezervy na začátku zdaňovacího období	<input type="text"/>	Rezervy na konci zdaňovacího období	<input type="text"/>
---------------------------------------	----------------------	-------------------------------------	----------------------

2. Výpočet dílčího základu daně z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Druh příjmů podle § 10 odst. 1 zákona	Příjmy	Výdaje	Rozdíl (sloupec 2 – sloupec 3)	Kód ²⁾
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
4				
Úhrn kladných rozdílů jednotlivých druhů příjmů				

	poplatník	finanční úřad
207 Příjmy podle § 10 zákona		
208 Výdaje podle § 10 zákona (maximálně do výše příjmů)		
209 Dílčí základ daně připadající na ostatní příjmy podle § 10 zákona (ř. 207 – ř. 208)		

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.

²⁾ Pokud jste uplatnil výdaje procentem z příjmů (týká se pouze zemědělské výroby), uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „p“. Pokud příjmy plynou z majetku, který je ve společném jmění manželů, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „s“. Pokud příjmy plynou ze zdrojů v zahraničí, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „z“.

**PŘÍLOHA PII: TITULNÍ STRANA MANUÁLU PRO POPLATNÍKY
DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V USA**

Department
of the
Treasury

Internal
Revenue
Service

**Your Federal
Income Tax**

For Individuals

Publication 17

Catalog Number 10311G

For use in
preparing

2010
Returns

**TAX GUIDE
2010**

FOR INDIVIDUALS

Get forms and other information faster and easier by:
Internet IRS.gov

Dec 08, 2010

PŘÍLOHA PIII: POMŮCKA K VÝPOČTU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V USA

1040 RAPID FACTFINDER 2010

THIS PUBLICATION CONTAINS SUMMARY INFORMATION INTENDED FOR USE IN PREPARATION OF 2010 CALENDAR YEAR INDIVIDUAL TAX RETURNS. SEE IRS PUBLICATIONS FOR ADDITIONAL INFORMATION AND CLARIFICATION.

FILING DATES

TAX YEAR	2010	2011
FORM 1040:		
1040 Filing	4/18/11	4/16/12
1040 Extension Form 4868 (mail by 4/18/11)	10/17/11	10/15/12
FORM 1040ES:		
1st Installment Estimated Taxes	4/15/10	4/18/11
2nd Installment Estimated Taxes	6/15/10	6/15/11
3rd Installment Estimated Taxes	9/15/10	9/15/11
4th Installment Estimated Taxes	1/17/11	1/16/12

WHERE TO FILE

State	Form 1040 Refund	Form 1040 Balance Due Form 1040V (Vouchers)	State	Form 1040ES Estimated Payments
FL, GA	Dept of the Treasury Internal Revenue Service Atlanta, GA 39901-0002	Internal Revenue Service P.O. Box 105017 Atlanta, GA 30348-5017	FL, GA, NC, SC	Internal Revenue Service P.O. Box 105225 Atlanta, GA 30348-5225
AL, KY, LA, MS, TN, TX	Dept of the Treasury Internal Revenue Service Austin, TX 73301-0002	Internal Revenue Service P.O. Box 1214 Charlotte, NC 28201-1214	AL, KY, LA, MS, TN, TX	Internal Revenue Service P.O. Box 1300 Charlotte, NC 28201-1300
DE, DC, MD, MO, OH, RI, VA, WV	Dept of the Treasury Internal Revenue Service Kansas City, MO 64999-0002	Internal Revenue Service P.O. Box 970011 St. Louis, MO 63197-0011	DE, DC, MD, MO, OH, RI, VA, WV	Internal Revenue Service P.O. Box 970006 St. Louis, MO 63197-0006
AK, AZ, CA, CO, HI, ID, NV, NM, OR, UT, WA, WY	Dept of the Treasury Internal Revenue Service Fresno, CA 93888-0002	Internal Revenue Service P.O. Box 7704 San Francisco, CA 94120-7704	AK, AZ, CA, CO, HI, ID, NV, NM, OR, UT, WA, WY	Internal Revenue Service P.O. Box 510000 San Francisco, CA 94151-5100
CT, ME, MA, NH, NJ, NY, NC, PA, SC, VT	Dept of the Treasury Internal Revenue Service Kansas City, MO 64999-0002	Internal Revenue Service P.O. Box 37008 Hartford, CT 06176-0008	CT, ME, MA, NH, NJ, NY, PA, VT	Internal Revenue Service P.O. Box 37007 Hartford, CT 06176-0007
AR, IL, IN, IA, KS, MI, MN, MT, NE, ND, OK, SD, WI	Dept of the Treasury Internal Revenue Service Fresno, CA 93888-0002	Internal Revenue Service P.O. Box 802501 Cincinnati, OH 45280-2501	AR, IL, IN, IA, KS, MI, MN, MT, NE, ND, OK, SD, WI	Internal Revenue Service P.O. Box 802502 Cincinnati, OH 45280-2502
AP, FPO, Am. Samoa, N. Mariana Is., Nonpermanent resident of Guam or Virgin Is., Puerto Rico	Dept of the Treasury Internal Revenue Service Austin, TX 73301-0215	Internal Revenue Service PO Box 1303 Charlotte, NC 28201-1303	AP, FPO, Am. Samoa, N. Mariana Is., Nonpermanent resident of Guam or Virgin Is., Puerto Rico	Internal Revenue Service PO Box 1300 Charlotte, NC 28201-1300

2010 TAX RATE SCHEDULE

SCHEDULE X - Use if your filing status is SINGLE

If your taxable income is:

Over -	But not over -	The tax is:	of the amount over -
\$0	\$8,375	- + 10%	\$0
8,375	34,000	\$837.50 + 15%	8,375
34,000	82,400	4,681.25 + 25%	34,000
82,400	171,850	16,781.25 + 28%	82,400
171,850	373,650	41,827.25 + 33%	171,850
373,650	-	108,421.25 + 35%	373,650

SCHEDULE Y-1 - Use if your filing status is MARRIED FILING JOINTLY or QUALIFYING WIDOW(ER)

If your taxable income is:

Over -	But not over -	The tax is:	of the amount over -
\$0	\$16,750	- + 10%	\$0
16,750	68,000	\$1,675.00 + 15%	16,750
68,000	137,300	9,362.50 + 25%	68,000
137,300	209,250	26,687.50 + 28%	137,300
209,250	373,650	46,833.50 + 33%	209,250
373,650	-	101,085.50 + 35%	373,650

SCHEDULE Y-2 - Use if your filing status is MARRIED FILING SEPARATELY

If your taxable income is:

Over -	But not over -	The tax is:	of the amount over -
\$0	\$8,375	- + 10%	\$0
8,375	34,000	\$837.50 + 15%	8,375
34,000	68,650	4,681.25 + 25%	34,000
68,650	104,625	13,343.75 + 28%	68,650
104,625	186,825	23,416.75 + 33%	104,625
186,825	-	50,542.75 + 35%	186,825

SCHEDULE Z - Use if your filing status is HEAD OF HOUSEHOLD

If your taxable income is:

Over -	But not over -	The tax is:	of the amount over -
\$0	\$11,950	- + 10%	\$0
11,950	45,550	\$1,195.00 + 15%	11,950
45,550	117,650	6,236.00 + 25%	45,550
117,650	190,550	24,260.00 + 28%	117,650
190,550	373,650	44,672.00 + 33%	190,550
373,650	-	105,095.00 + 35%	373,650

DEPENDENT FILING

SINGLE DEPENDENTS: Were you either age 65 or older or blind?

NO You must file a return if any of the following apply:

- Your unearned income was more than \$950
- Your earned income was more than \$5,700
- The total earned and unearned income was more than the larger of \$950 or your earned income (up to \$5,400) plus \$300.

YES You must file a return if any of the following apply:

- Your unearned income was over \$2,350 (\$3,750 if 65 or older & blind)
- Your earned income was over \$7,100 (\$8,500 if 65 or older & blind)
- Your gross income was more than -

The larger of: \$2,350 (\$3,750 if 65 or older & blind) OR This amount: Your earned income (up to \$5,400) PLUS \$1,700 (\$3,100 if 65 or older & blind)

MARRIED DEPENDENTS: Were you either age 65 or older or blind?

NO You must file a return if any of the following apply:

- Your gross income was at least \$5 and your spouse files a separate return and itemizes deductions
- Your earned income was more than \$5,700
- Your unearned income was more than \$950
- The total earned and unearned income was more than the larger of \$950 or your earned income (up to \$5,400) plus \$300.

YES You must file a return if any of the following apply:

- Your earned income was over \$6,800 (\$7,900 if 65 or older & blind)
- Your unearned income was over \$2,050 (\$3,150 if 65 or older & blind)
- Your gross income was at least \$5 and your spouse files a separate return and itemizes deductions
- Your gross income was more than -

The larger of: \$2,050 (\$3,150 if 65 or older & blind) OR This amount: Your earned income (up to \$5,400) PLUS \$1,400 (\$2,500 if 65 or older & blind)

FILING REQUIREMENTS

Status	Age*	Gross Income
Single	Under 65 65 and older	\$9,350 10,750
Married filing jointly**	Both under 65 One 65 or older Both 65 or older	18,700 19,800 20,900
Married filing separately	Any age	3,650
Head of Household	Under 65 65 or older	12,050 13,450
Qualifying Widow(er) with dependent child	Under 65 65 or older	15,050 16,150

Gross Income: All income received in the form of money, goods, property, and services not exempt from tax, including income from sources outside the United States (even if excludable) or income from the sale of your main home. DO NOT include social security benefits unless married filing separate and client lived with spouse at any time during the year or 1/3 of your social security benefits plus your other gross income and any tax-exempt interest is more than \$25,000 (\$32,000 if MFJ).

** If you were born on 1/1/46, you are considered to be age 65 at the end of 2010.*

*** If client did not live with spouse at the end of 2010 (or on the date the spouse died) and the gross income was at least \$3,650 you must file a return regardless of age.*

Special Filing Requirements

You must also file a return for clients in the following situations:

- Owe special taxes (AMT, Household employment taxes, SS and Medicare tax on unreported tips, group-term life insurance proceeds, taxes owed on health savings accounts, and additional tax on tax favored accounts like IRAs)
- Advanced Earned Income Credit payments received
- Net earnings from self-employment in excess of \$400
- Wages of at least \$108.28 or more from a qualified organization (church) that is exempt from employer FICA tax

DEPENDENT QUALIFICATIONS

STEP 1: QUALIFYING CHILD?

- Son, daughter, stepchild, foster child, brother, sister, stepbrother, step-sister, Or a descendant of any of them (i.e. grandchild or niece) AND
- Under age 19 at end of 2010 or under 24 if a student or any age if permanently and totally disabled AND
- Lived with the taxpayer for more than 1/2 of the year.

Exceptions: divorced/separated during the year and for persons supported by two or more taxpayers.

STEP 2: IS QUALIFYING CHILD A DEPENDENT?

- The person must be a U.S. citizen, national, resident alien or a resident of Mexico or Canada, AND
- Person is not married (exception: if spouse does not file joint return or the return is filed only to claim a refund and no tax exists for either spouse if they filed separate returns), AND
- Taxpayer cannot be claimed as a dependent on someone else's return.

STEP 3: QUALIFYING RELATIVE?

A qualifying relative may also be a dependent:

- Any person (other than a spouse) who lived in the home all year as a member of the household if the relationship did not violate local law and the criteria in STEP 1 and STEP 2 are met, AND
- The person was not a qualifying child of any taxpayer for the tax year AND
- The person had gross income of less than \$3,650 for the year AND
- Taxpayer provided over 1/2 of the support for the year.

FILING STATUS

Marital Status	Conditions	Filing Status
Single	Never married - no dependents	S
Single	Never married - with dependent(s) - conditions apply	HH
Married	Live together (or apart) 12-31-10	MJ / MS
Married	Separated (not legally) with dependent(s) (see below)	HH
Married	Before 1-1-10, not remarried in 10, no dependent(s)	S
Married	In 10, not remarried in 10	MJ
Married	Before 1-1-10, not remarried in 10, with dependent(s)	HH / QW
Married	Spouse died in 07/08 or 09, not remarried 10 and: 1) Eligible to file joint in year spouse died 2) Dependent child(ren) lived with for all of 10 3) Paid more than 50% to maintain home for dependent(s)	QW
Divorced/ Legally Separated	No dependents	S
Divorced/ Legally Separated	With dependent(s) - conditions apply	HH
Divorced/ Legally Separated	Live apart 12-31-10	MJ / MS
Separated (not legally)	Special status if all conditions apply: 1) File separate returns 2) Live apart from spouse last 6 mo. of 10 3) Paid more than 50% to maintain a home in 10 4) Home was main home for child(ren) for more than 6 mo. in 2010 5) Claim child(ren) as dependent (or spouse claims)	HH

STANDARD DEDUCTIONS

FILING STATUS	Amount	If over 65 add:
Single	\$5,700	\$1,400
Married filing jointly/ Qualifying Widow(er)	11,400	\$1,100 ea.
Head of Household	8,400	\$1,400
Married filing separate	5,700	\$1,100 ea.

DOMESTIC PRODUCTION ACTIVITIES DEDUCTION

FORM 8903 (DPAD)

Small Business tax credit that is the lesser of: • 9% of Qualified Production Activities Income (DPAI) • 50% of W-2 wages • Business net income

Who Qualifies? Traditional manufacturing of tangible personal property, U.S. construction, software production, Agriculture production plus others. NOT: food and beverages prepared at a retail establishment.

Calculation: Domestic production gross receipts, less (allocable COGS + directly allocable deductions/exp./losses + indirect deductions/exp./losses)

This Rapid FactFinder contains summary information as of 12/10. The publisher is not engaged in rendering legal, tax or accounting advice. See IRS publications for additional information and clarification.

PŘÍLOHA PIV: EUROSTAT-PŘEHLED ZÁKLADNÍCH FISKÁLNÍCH DAT STÁTŮ EU

GDP, government deficit/surplus and debt in the EU (in national currencies)

		2007	2008	2009	2010
Belgium					
GDP mp	(million euro)	335 085	345 008	339 162	352 324
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-1 033	-4 345	-19 981	-14 355
	(% of GDP)	-0.3	-1.3	-5.9	-4.1
Government expenditure	(% of GDP)	48.4	50.1	54.1	53.1
Government revenue	(% of GDP)	48.1	48.8	48.1	48.9
Government debt	(million euro)	282 106	309 191	326 371	341 019
	(% of GDP)	84.2	89.8	96.2	96.8
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million euro)			130	830
	(% of GDP)			0.0	0.2
Bulgaria					
GDP mp	(million BGN)	60 185	69 295	68 322	70 474
Government deficit (-) / surplus (+)	(million BGN)	683	1 149	-3 189	-2 269
	(% of GDP)	1.1	1.7	-4.7	-3.2
Government expenditure	(% of GDP)	39.7	37.6	40.7	37.7
Government revenue	(% of GDP)	40.8	39.3	38.0	34.5
Government debt	(million BGN)	10 360	9 484	10 000	11 428
	(% of GDP)	17.2	13.7	14.6	16.2
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million BGN)			0	0
	(% of GDP)			0.0	0.0
Czech Republic					
GDP mp	(million CZK)	3 535 460	3 688 997	3 625 865	3 669 759
Government deficit (-) / surplus (+)	(million CZK)	-23 875	-100 346	-212 891	-172 782
	(% of GDP)	-0.7	-2.7	-5.9	-4.7
Government expenditure	(% of GDP)	42.5	42.9	45.9	45.2
Government revenue	(% of GDP)	41.8	40.2	40.1	40.5
Government debt	(million CZK)	1 023 784	1 104 915	1 279 622	1 413 544
	(% of GDP)	29.0	30.0	35.3	38.5
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million CZK)			0	0
	(% of GDP)			0.0	0.0
Denmark					
GDP mp	(million DKK)	1 695 264	1 740 843	1 656 108	1 745 740
Government deficit (-) / surplus (+)	(million DKK)	81 582	56 111	-44 964	-47 412
	(% of GDP)	4.8	3.2	-2.7	-2.7
Government expenditure	(% of GDP)	50.8	51.9	58.4	58.2
Government revenue	(% of GDP)	55.6	55.2	55.6	55.3
Government debt	(million DKK)	466 897	600 070	691 925	760 740
	(% of GDP)	27.5	34.5	41.8	43.6
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million DKK)			0	0
	(% of GDP)			0.0	0.0
Germany					
GDP mp	(million euro)	2 432 400	2 481 200	2 397 100	2 498 800
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	6 550	2 820	-72 910	-81 630
	(% of GDP)	0.3	0.1	-3.0	-3.3
Government expenditure	(% of GDP)	43.6	43.8	47.5	46.8
Government revenue	(% of GDP)	43.8	43.9	44.5	43.3
Government debt	(million euro)	1 578 814	1 644 138	1 760 753	2 079 629
	(% of GDP)	64.9	66.3	73.5	83.2
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million euro)			784	6 049

GDP, government deficit/surplus and debt in the EU (in national currencies)

		2007	2008	2009	2010
Estonia					
GDP mp	(million euro)	15 828	16 107	13 861	14 501
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	402	-457	-240	18
	(% of GDP)	2.5	-2.8	-1.7	0.1
Government expenditure	(% of GDP)	34.4	39.9	45.2	40.0
Government revenue	(% of GDP)	36.9	37.0	43.4	40.1
Government debt	(million euro)	592	741	991	951
	(% of GDP)	3.7	4.6	7.2	6.6
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million euro)			0	0
	(% of GDP)			0.0	0.0
Ireland					
GDP mp	(million euro)	189 374	179 989	159 645	153 939
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	128	-13 198	-22 795	-49 903
	(% of GDP)	0.1	-7.3	-14.3	-32.4
Government expenditure	(% of GDP)	38.7	42.8	48.2	67.0
Government revenue	(% of GDP)	36.8	35.5	33.9	34.6
Government debt	(million euro)	47 381	79 837	104 782	148 074
	(% of GDP)	25.0	44.4	65.6	96.2
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million euro)			0	345
	(% of GDP)			0.0	0.2
Greece					
GDP mp	(million euro)	227 074	236 917	235 017	230 173
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-14 524	-23 121	-36 308	-24 193
	(% of GDP)	-6.4	-9.8	-15.4	-10.5
Government expenditure	(% of GDP)	48.6	49.7	52.9	49.5
Government revenue	(% of GDP)	40.0	39.9	37.3	39.1
Government debt	(million euro)	239 384	262 318	298 708	328 588
	(% of GDP)	105.4	110.7	127.1	142.8
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million euro)			0	0
	(% of GDP)			0.0	0.0
Spain					
GDP mp	(million euro)	1 053 537	1 088 124	1 053 914	1 062 591
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	20 066	-45 189	-117 308	-98 227
	(% of GDP)	1.9	-4.2	-11.1	-9.2
Government expenditure	(% of GDP)	39.2	41.3	45.8	45.0
Government revenue	(% of GDP)	41.1	37.1	34.7	35.7
Government debt	(million euro)	380 661	433 611	561 319	638 767
	(% of GDP)	36.1	39.8	53.3	60.1
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million euro)			0	2 585
	(% of GDP)			0.0	0.2
France					
GDP mp	(million euro)	1 895 284	1 948 511	1 907 145	1 947 576
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-51 557	-64 299	-142 540	-136 525
	(% of GDP)	-2.7	-3.3	-7.5	-7.0
Government expenditure	(% of GDP)	52.4	52.9	56.2	56.2
Government revenue	(% of GDP)	49.6	49.5	48.7	49.2
Government debt	(million euro)	1 211 563	1 318 601	1 492 748	1 591 169
	(% of GDP)	63.9	67.7	78.3	81.7
memo: intergovernmental lending in the context of the financial crisis	(million euro)			0	4 448